Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. | 4 апрель 1971 йил, якшанба | № 77 (14.947). | Баҳоси 2 тийин.

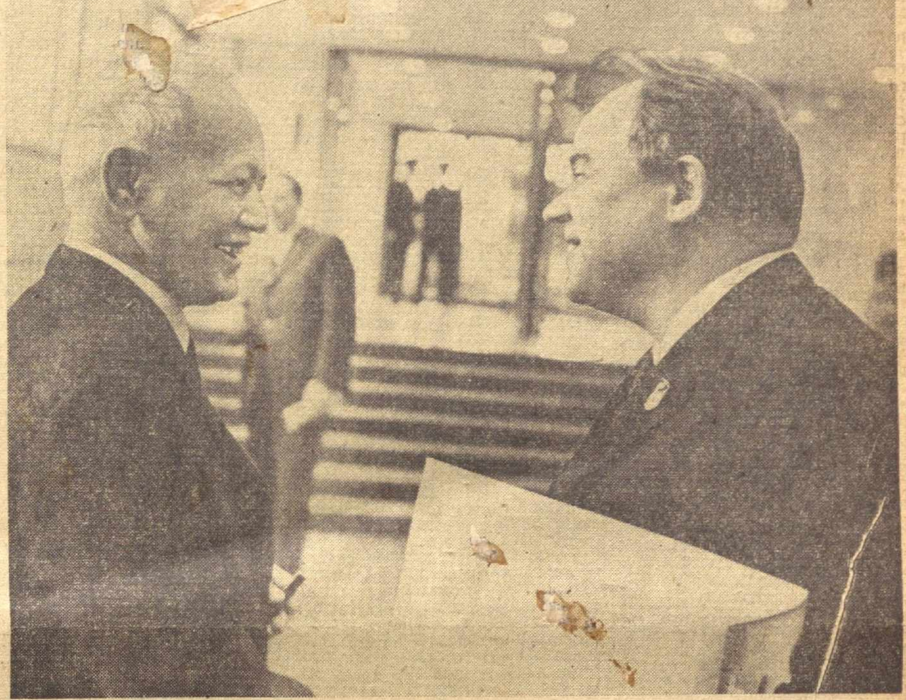

МОСКВА. КПСС XXIV съездида. Суратларда: юқорида 1917 йилдан КПСС аъзоси В. А. Федоров партия XXIV съезди делегатлари орасида. Пастда эса атоқли совет ёзувчиси Михаил Шолохов ва композитор Тихон Хренниковнинг ўзаро суҳбатлашиб турганини кўриб турибсиз.

А. Стужин, В. Кунев ва В. Соболев фотолари, (ТАСС).

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXIV съезди 3 апрелда Москвада Кремлнинг Съездлар саройида ўз ишини давом эттирди.

Съезд КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади ва КПСС Марказий Ревизия Комиссиясининг ҳисобот докладини муҳокама қилмоқда.

Мажлисда КПСС Оренбург область комитетининг биринчи секретари А. В. КОВАЛЕНКО, ёзувчи М. А. ШОЛОХОВ (Ростов партия ташкилотидан). КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари В. И. КОНОТОП, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. РАСУЛОВ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Делегатлар ва меҳмонлар томонидан қизғин кутиб олинган чет эл коммунистик ва миллий демократик партияларнинг вакиллари — Лаос ватанпарварлик фронти Марказий Комитети раисининг ўринбосари Кейсон ФОМВИХАН, Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Родней АРЕСМЕНДИ ўртоқлар съездни табрикладилар.

Шундан кейин КПСС Марказий Комитети ва КПСС Марказий Ревизия Комиссияси ҳисобот докладлари юзасидан Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. УСУБАЛИЕВ, биринчи давлат подшипник заводи слесарлар бригадасининг бошлиғи А. В. ВИКТОРОВ (Москва шаҳар партия ташкилотидан), Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. ҒАПУРОВ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Шундан кейин съезд делегатлари ва меҳмонлари томонидан самимий кутиб олинган чет эл коммунистик ва миллий демократик партияларнинг вакиллари: Финляндия Коммунистик партиясининг раиси Аарне СААРИНЕН, Бирлашган Араб Республикаси Араб Социалистик Иттифоқи Олий ижроия комитетининг аъзоси, Араб Социалистик Иттифоқи Бош секретари Абдул МЎХСИН Абу АННУР ўртоқлар съездни табрикладилар.

КПСС Марказий Комитети ҳисобот доклади ва КПСС Марказий Ревизия Комиссиясининг ҳисобот доклади юзасидан СССР ташқи ишлар министри А. А. ГРОМИКО, Сиктивкар шаҳридаги 12-мактаб ўқитувчиси А. В. ГОРСКАЯ (Коми АССР партия ташкилотидан) ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти делегацияси жанговар байроқларини кўтариб залга кириб келди. Делегатлар ва меҳмонлар Ватанимизнинг шонли ҳимоячиларини ўринларидан туриб, гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Солдатлар ва матрослар, сержантлар ва офицерлар, генераллар ва адмираллар номидан, Совет Армияси ва Флотининг барча жангчилари номидан КПСС XXIV съездини Қизил байроқли Суворов орденли М. И. Калинин номли гвардиячи Таман мотоўқчи дивизиянинг полк командири полковник Р. М. САВОЧКИН табриклади.

Ўртоқ Савочкин Совет Қуролли Кучлари коммунизм улуғ ишига бундан кейин ҳам садоқат билан хизмат қилади, совет халқининг тинч меҳнатини мустаҳкам қўриқлайди, ҳар қандай агрессорга қақшатқич зарба беришга ҳамма вақт тайёр деб, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти жангчилари номидан Коммунистик партияни ҳамда совет халқини ишонтирди.

Мажлиснинг охирида делегатлар ва меҳмонлар томонидан самимий кутиб олинган Аргентина Коммунистик партияси Марказий Комитети ижроия комитетининг аъзоси ўртоқ Родольфо ГИОЛЬДИ съездни табриклади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПАРТИЯ XXIV СЪЕЗДИГА ҲИСОБОТ ДОКЛАДИ НАШР ЭТИЛДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездига ҳисобот докладини алоҳида брошюра қилиб нашр этди. Ҳисобот докладини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 1971 йил 30 мартда Кремлдаги Съездлар саройида қилган эди.

Брошюра кўп нусхада нашр этилди. (ТАСС).

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ БИРЛИГИ

КАТТА ҲИССА

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездига ўртоқ Л. И. Брежнев қилган ҳисобот докладида: «Фан ва техника тараққиёти — коммунизм моддий-техника базасини яратишнинг энг асосий омилидир... Фан ва унинг кашфиётлари таъсирида ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришга бошланган бурилиш тобора катталашиб ва чуқурлашиб бораверади» дейилади.

Фанимиз ва техникамиз тараққиёти масалаларига бунчалик катта аҳамият берилиши биз олимларни чексиз қувонтиради. Янги куч, янги иштиёқ билан меҳнат қилишга, ижод қилишга, изланишга ундайди. Янги беш йилликда фан ҳаётга янада чуқурроқ кириб боришига, олимларимиз мамлакатимиз фаровонлигини тағин ҳам юксалтиришга катта ҳисса қўша олишларига ишончимиз комил.

Ҳ. УСМОНХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

КПСС XXIV съезди шарафига

40 ЦЕНТНЕРЧИЛАР АҲДИ

Шофиркон районидаги Ленин номли колхознинг Низом Тиллаев бошлиқ 40 центнерчи бригадаси аъзолари хўжаликда биринчи бўлиб чигит экишни бошладилар. Дастлабки куни 10 гектар майдонга сараланган чигит қадалди. Механизатор Ш. Ўзбеков ва сеялкачи Н. Ширинов экипажи кунлик топшириқни анча ошириб адо этди.

Колхознинг Р. Зокирова, Б. Бафоев бошлиқ бригадаларида ҳам чигит яхши тайёрланган ерларга квадрат уялаб экилмоқда. Бутун куч ва техника воситалари чигит экишни еттиўн иш кунида тугаллашга сафарбар этилди.

Э. УМАРОВ.

ЧИГИТ ЭКИШ ИЛҒОРЛАРИ

ҚАШҚАДАРЁ. Тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки босқичида 52 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 55 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилган Ғузор районидаги Ленин номли колхознинг ўртоқ Тўйчи Авазов бошлиқ бригадасида чигит экиш тугалланай деб қолди. Барвақт барака уруғи қадалган пайкалларда чигит ниш урмоқда.

Бригада аъзолари барча майдонларда чигитни қисқа вақт ичида бир текис ундириб олиш тадбирларини кўрмоқдалар.

Н. ҚУРБОНОВ.

* * *

БУХОРО. КПСС XXIV съезди ўз ишини қизғин давом эттираётган шу кунларда Қоракўл районидаги «Октябрь» колхози азаматлари чигит экишни кучайтириб юбордилар. Бу ишда айниқса ёш коммунист Бешим Рустамов бошлиқ бригада пешқадамлик қилаётир. Бозор Пардаев, Ўлмас Жумаев, Фозил Шаропов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам чигит экиш оммавий тус олган.

Ҳ. ШИХОВ.

* * *

ФАРҒОНА. Ленинград районидаги Ҳамза Ҳакимзода номли совхознинг «Большевик» бўлимида чигит экиш бошланганига бир неча кун бўлди. Шу вақт ичида Алматов, Олимов, Йўлдошев, Бегалиев, Ортиқов ўртоқлар бошлиқ бригадалар катта-катта майдонларга уруғ экиб қўйдилар. Механизаторлардан Мирзақосим Абдуллаев, Абдулҳошим Тўраев, Тиллабой Абдусалимов ва бошқалар чигит экиш нормасини ошириб адо этишяпти.

М. ШАРИПОВ,
Р. ЁДГОРОВ.

БАРАКА УРУҒИ

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Область пахтакор деҳқонлари КПСС XXIV съезди очилган куни чигит экишни уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Бу йил область бўйича 184,4 минг гектар майдонга чигит экилади. Марҳамат, Избоскан, Андижон районларида чигит экиш дастлабки кунларданоқ қизғин тус олди.

Чигит яхши етилган, бороналанган, тупроғи юмшатилган ерларга квадрат уялаб жойлаштирилмоқда. Чигит билан эгат орасига минерал ўғит солиняпти.

КПСС XXIV съезди делегати Турдихон Сатторова бошлиқ бригада пахтакорлари чигит экишни «Пахтакор» колхозидагина эмас, балки Балиқчи районида ҳам биринчи бўлиб тугаллаш учун курашяпти. Андижон районидаги «Коммуна» колхози далаларида 21 та экипаж ишлаяпти. Уч кунда 300 гектардан зиёд майдонга чигит ташланди. Абдуваҳоб Мирзаев бошлиқ экипаж аъзолари кунига 7 гектар ерга чигит экяпти.

А. ҚУРОНБОЕВ.

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Қўшкўпир районидаги Жданов номли колхоз чорвадор-паррандабоқарлари партиямизнинг шонли XXIV съездига муносиб туҳфа тайёрладилар. Улар йиллик тухум тайёрлаш планини ошириб адо этдилар. Ҳозирдаёқ планга қўшимча 7 ярим процент миқдорида тухум тайёрланди.

Хўжаликда сут, гўшт, тухум ва бошқа хил чорва маҳсулотлари тайёрлаш қизғин давом эттириляпти.

Б. ҲАЙИТБОЕВ.

ПАРТИЯГА РАҲМАТ!

«Узсельхозтехника» Пахтаорол район бирлашмасининг ремонт устахоналарида КПСС XXIV съездига бағишланиб кўп кишилик митинг ўтказилди. Слесарь В. В. Дерцал митингда сўзга чиқиб, бундай деди:

— КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев съездда қилган докладида қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг катта вазифаларини айтиб берди. Партиянинг программаси бизнинг программамиз, шу сабабли бу программани шараф билан бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз.

Район бирлашмасининг коллективи партиянинг одамларга қилаётган оталарча ғамхўрлигига жавобан янги беш йилликнинг биринчи йилининг ишлаб чиқариш программасини муддатидан бир ой олдин бажаришга, беш йиллик планни эса тўрт йил ичида адо этишга қарор қилди.

«Иржарсовхозстрой» трестида, Гулистон ремонт-механика заводида, Сирдарё ГРЭСининг қурилиш майдонида ҳамда бошқа корхоналар ва қурилишларда, шунингдек қўриқ ўлканинг барча колхозлари ва совхозларида ҳам митинглар бўлиб ўтди. Митингларнинг қатнашчилари ленинчи Марказий Комитетнинг ва Марказий Комитет Сиёсий бюросининг фаолиятини якдиллик билан маъқулладилар. Беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш тўғрисида митингларнинг ҳаммасида оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. (ЎзТАГ).

*

БУХОРО. Свердлов районининг колхозлари чигит экишга киришдилар. Ҳозир далаларда ишлаётган 160 сеялка ҳар куни 1300 гектар ерга барака уруғини қадамоқда. Суратда: Ҳамза номли колхоз далаларида. Бригада бошлиғи А. Кўкламов сеялкачи Б. Аҳмедова билан чигит экилаётган ерларни кўздан кечиришмоқда.

А. Усмонов фотоси, (ЎзТАГ).

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

Наманган областининг чорвадорлари КПСС XXIV съезди шарафига сут тайёрлаш биринчи квартал топшириғини муддатидан илгари ошириб адо этдилар. Бу ғалабага Янгиқўрғон, Тўрақўрғон, Наманган ва Учқўрғон районларининг меҳнат аҳли катта ҳисса қўшди.

Область районларида чорва маҳсулотлари тайёрлаш жадал суръатлар билан давом эттирилмоқда.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ўзбекистон ССР областларида чигит ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида 1971 йил 3 апрелга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — экилган чигит (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — планнинг бажарилиш процeнти, тўртинчи стун — экилган маккажўхори (минг гектар ҳисобида); бешинчи стун — планнинг бажарилиш процeнти.

Тошкент	72,7	52,4	12.0	59.3
Сирдарё	44.8	15.8	9.4	51.5
Фарғона	8.6	4.5	4.6	26.1
Наманган	15.3	11.3	8.1	55.8
Андижон	59,1	32.0	8.5	76.7
Самарқанд	2.5	1.4	7.7	37.3
Бухоро	33,7	21.9	8.2	78.7
Қашқадарё	22.8	21.8	6.5	65.8
Сурхондарё	38.2	31.1	7.7	77.2
Хоразм	—	—	0,1	0,5
ҚҚ АССР	—	—	—	—
Республика бўйича:	279.6	17.4	[illegible]	45.8

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXIV СЪЕЗДИ

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

2 АПРЕЛДАГИ КЕЧКИ МАЖЛИС

Кечки мажлисда КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладини ва КПСС Марказий ревизия комиссиясининг ҳисобот докладини муҳокама қилиш давом этди. Мажлисда ўртоқ **А. Я. Пельше** раислик қилди. У Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **И. Г. Кэбинга** сўз берди.

Эстония делегацияси, деди ўртоқ И. Г. Кэбин, партия Марказий Комитетининг ҳисобот докладини маъқуллайди. Москва, Ленинград, Украина делегациялари ва бошқа делегацияларнинг съездда КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси фаолиятига берган баҳоларига тамомила ва бутунича қўшилади.

КПСС Марказий Комитети съездлар ўртасидаги даврда партиявий ишнинг ижобий тажрибасини эътибор билан ўрганди, бу тажрибани бутун партиянинг мулки қилди. Ижобий тажрибанинг умумлаштирилиши бутун партиявий қурилишимизни яхшилашга ёрдам берди.

Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўз нутқида кадрларни танлаш ва тарбиялаш, партия ва ҳукумат директиваларининг бажарилишини текшириш масалаларига катта эътибор берди. У, жумладан, қуйидагиларни айтди: Республикада тажрибали ходимларнинг яхши муҳим состави таркиб топди. Шаҳар ва район партия комитетлари илғор ишчилар, колхозчилар, хотин-қизлар орасидан чиққан коммунистларни партия ва совет ишига кўтариш учун резервлар вужудга келтириш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қила бошладилар.

Республика партия органлари, деди нотиқ, кадрларга зўр ишонч ва меҳрибонлик билан қараб, уларга нисбатан талабчанликни ҳам оширдилар, жойлардаги ишларнинг аҳволини доим текшириб турибдилар, зарурат бўлган тақдирда ёрдам бермоқдалар, жиддий нуқсонларга йўл қўйган, нотўғри хатти-ҳаракатда бўлган ёки интизомни бузган кишиларга нисбатан қаттиқ чоралар кўряптилар.

Партия омма билан маҳкам боғланганлиги туфайли кучлидир. Одамлар ўртасида кун сайин иш олиб бориш — партиявий ишнинг асосий мазмунидир.

Биз, деди нотиқ, бу ишнинг моҳияти тўғрисида фикр юритганимизда, аввало, тушунтириш, пропаганда ва информация фаолияти тўғрисида ўйлаймиз. Партия оммавий информациянинг турли формалари ва воситаларига — матбуот, радио, телевидениега, оғзаки пропаганданинг доимий иш олиб борувчи хилма-хил воситаларига эгадир. Ўртоқ И. Г. Кэбин Эстония партия ташкилотларининг партиявий-сиёсий ахборот соҳасидаги фаолияти тўғрисида делегатларга сўзлаб берди.

КПСС Марказий Комитети партия ҳаёти ва фаолияти, мамлакатимизнинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маданий турмуши, халқаро аҳволи, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати масалалари юзасидан жойларга юбориб турган батафсил ахбороти маҳаллий ташкилотларга вазиятни яхши билиб, тўғри йўл олиш, ҳозирги куннинг талабларига мувофиқ иш кўриш, умумий иш жараёнида ўз меҳнати натижаларига тўғри баҳо бериб, истиқболни яхшироқ кўра билиш, жамоатчилик фикрини тўғри шакллантиришга кўмаклашиш, душман пропагандасига қарши муваффақиятли кураш олиб бориш имкониятини яратиб беради.

Ўртоқ И. Г. Кэбин нутқининг охирида Эстония меҳнаткашларининг беш йиллик планни бажариш учун олиб борган кураши якунларини қисқача таърифлаб берди, янги беш йилликда республика халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги вазифалар тўғрисида гапириб берди. У айтдики, саноат маҳсулотини меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан кўпайтириш мўлжалланди. Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун ҳали кўп иш қилиш керак.

Херсон область, Геническ районидаги «КПСС XXII съезди» колхозининг раиси ўртоқ **И. П. Мазунов** қуйидагиларни айтди. Мен КПСС XXIV съездининг делегати бўлиш, шу мўътабар минбарда туриб гапириш шарафига муяссар бўлганлигим туфайли ғоят хурсандман ва бахтиёрман. Мен яна шу жиҳатдан ҳам хурсандманки 1945 йил июнь ойида Қизил майдонда биринчи Украина фронтининг йиғма полки составида тарихий ғалаба парадида қатнашган эдим. Леонид Ильич, сиз ҳам шу парадда иштирок қилганлигингизни биламиз. Биз, фронтчилар қадимий Кремль деворлари олдида партиянинг, Совет Ватанининг ҳамиша содиқ солдатлари бўлиб қоламиз, Совет Ватанини янада яшнатиш учун куч-ғайратимизни аямаймиз, деб астойдил қасамёд қилган эдик.

Мен ҳозир жанговар дўстларим номидан ана шу солдатлик қасами шараф билан бажарилмоқда, деб фахр билан айта оламан. Леонид Ильич, халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлаётган фронтчилар шаънига айтган илиқ сўзларингиз учун Сизга қизғин ва самимий ташаккур изҳор қиламиз.

КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида ва нутқларда келтирилган ёрқин рақам ва фактлар, чуқур хулосалар, деб сўзини давом эттирди нотиқ, Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитетининг XXIII съезд қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фаолияти нақадар кўпқиррали ва нақадар самарали бўлганлигини исбот этади.

Колхозимизнинг [illegible] меҳнаткашлари менга жонажо[illegible]стик партия съезди[illegible]рни маъ[illegible]р: Биз, кўп миллионли колхозчи деҳқонларнинг вакиллари партиямизнинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан бутунича қўллаб-қувватлаймиз ва маъқуллаймиз, коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш учун бутун куч-ғайратимизни сарф қилиб келдик ва бундан буён ҳам сарф қилаверамиз.

Партиямиз съездлар ўртасидаги даврда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш программасини амалга ошириш учун кўп иш қилди. Буни Украинанинг жанубидаги энг кекса хўжаликларнинг бири бўлмиш колхозимиз мисолида ҳам кўриб билиш мумкин. Биз шу йилнинг июль ойида колхозимизнинг 50 йиллигини нишонлаймиз.

Биз босиб ўтилган йўлга назар солар эканмиз, колхозимиз, қишлоғимиз, қишлоқ меҳнаткашларининг ҳаёти таниб бўлмаслик даражада ўзгарганлигини кўрамиз. 16 минг гектардан ортиқ майдонда колхознинг серҳосил экинзорлари бор. Ҳайдаладиган ерларнинг ярмидан кўпроғига дон экмоқдамиз. Совет давлати деҳқонларни қудратли техника билан кўплаб таъминлаганлиги сабабли бунчалик катта майдонларни ўзлаштириш, ўз вақтида ҳайдаб экин экиш, ҳосилни йиғиштириб олиш имконияти туғилди. Ҳозирги вақтда бизнинг далаларимизда 70 трактор, 30 дан ортиқ комбайн ва бошқа кўп машиналар ишлаб турибди. Деҳқончиликдаги сермеҳнат ишларнинг ғоят кўпчилиги тамомила механизациялаштирилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми қарорлари амалга оширилиши, деҳқонлар ва чорвадорларнинг бунёдкорлик меҳнати колхоз экономикасининг йил сайин мустаҳкамланиб бориши учун асос бўлди. Ўтган йилнинг бир ўзидагина ялпи даромад 3 миллион сўмдан ошиб кетди. Бу эса ишлаб чиқариш ва маданий-маиший қурилиш учун анча кўпроқ маблағ ажратиш имконини берди. Колхоз кейинги йиллардагина маданият уйи, ўнта бригада клуби, ўрта мактаб, саккиз йиллик мактаб, учта бошланғич мактаб биносини қурди, Азов денгизи соҳилида пионерлар учун шифохона барпо этди. Қишлоқда бир неча йилдан буён музика мактаби ишлаб турибди. Колхозчиларнинг болалари бу мактабда таълим олмоқда.

Колхозчиларимиз маданий ва бадавлат ҳаёт кечирмоқдалар. Колхозчилар пенсия таъминотининг қайтадан кўриб чиқилиши тўғрисидаги хушхабар, шубҳасиз, қишлоқ меҳнаткашларининг меҳнат ғайрати, ижтимоий активлигини янада кучайтириб юборади. Биз, бугун партия Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига мурожаат қилиб, биз, қишлоқ меҳнаткашлари тўғрисида доим зўр ғамхўрлик қилаётганликлари учун самимий ташаккур сўзларини айтамиз.

Колхоз беш йилликнинг тугалланиши йилида давлатга тўққиз минг тоннадан ортиқ дон сотиб, планни 162 процент бажарди. Аммо эришилган марралар бизни қаноатлантиролмайди. Ҳозирги вақтда колхозимиздаги барча коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг фикр-зикри ҳосилдорликни ва чорвачилик маҳсулдорлигини янада оширишга, янги беш йиллик план топшириқларини бажаришга қаратилган.

Мен, деди сўзининг охирида И. П. Мазунов, съездда қатнашиш учун Москвага жўнаб кетганимда Херсон областининг ғаллакорлари менга колхозчи деҳқонлар партиянинг бош йўлини амалга ошириш учун, коммунизм ғалабаси учун курашда ишчилар синфининг содиқ ва ишончли иттифоқчиси бўлиб келганлигини, ҳозирда ҳам шундай иттифоқчи эканлигини ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолажакларини съезд делегатларига, қадрдон Леонид Ильич, Сизга айтишни топширдилар.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Е. М. Тяжельников** ўз нутқида қуйидагиларни айтди: Ленин комсомолининг, совет ёшларининг ҳаёти шу кунларда чуқур сиёсий маъно касб этди. Йигит ва қизлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ажойиб докладини зўр иштиёқ билан ўрганмоқдалар, партия XXIV съездининг ишини жиддий эътибор билан кузатиб турибдилар. Ҳисобот доклади ҳар бир кишининг қалбидан жой олди. Комсомоллар, барча совет ёшлари Коммунистик партиянинг, Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини, Марказий Комитетнинг сиёсий ва амалий фаолиятини бутунича ва тўла маъқулламоқдалар ҳамда якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Марказий Комитет замонамизнинг энг мураккаб масалаларини ленинча ҳал этмоқда, совет халқини зўр қатъият ва ишонч билан коммунизм йўлидан олға бошлаб бормоқда.

Ленин комсомоли, деб таъкидлади нотиқ, қудратли Ленин партиясининг содиқ вафодор ва жанговар ёрдамчиси, резервидир.

Комсомол ҳисобот даврида партия раҳбарлигида ташкилий ва сиёсий жиҳатдан мустаҳкамланди, унинг давлат, хўжалик қурилиши ва маданий қурилишдаги роли ўсди. Эндиликда мамлакатимиз йигит ва қизларининг ярмидан кўпроғи ВЛКСМ сафидадир. Ишчи ёшлар комсомолнинг жон ва қалби бўлиб келди ва ҳозирда ҳам шундай.

Шу йиллар ичида энг яхши комсомоллардан 1 миллион 350 минг киши ўзининг энг яхши орзусини рўёбга чиқарди — коммунист бўлиб қолди.

Ҳисобот даври, дейди Е. М. Тяжельников, партиянинг Ленин комсомоли фаолиятига, ёшларга, уларнинг проблемалари, эҳтиёж ва манфаатларига ҳар томонлама зўр эътибор бериши билан характерланади. Марказий Комитетнинг ҳужжатларида, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида комсомолга партия раҳбарлигининг ленинча принциплари тағин ҳам ижодий тарзда ривожлантирилди, ВЛКСМ фаолиятининг программаси белгиланди, ҳозирги шароитда Лениннинг коммунизмни ўрганингиз, деган ҳаётбахш васиятининг маъноси очиб берилди. Партия XXIII съездидан кейин комсомолдаги партия ядроси икки баравар ортди, бошланғич ташкилотларнинг секретарлари орасида партия қатлами уч баравар кўпайди. Биз, деди нотиқ, ҳисобот докладида партия сафига қабул қилинган ВЛКСМ аъзолари комсомолда актив ишлашни давом эттиришлари керак, деб айтилган қоидани астойдил қўллаб-қувватлаймиз.

Ўртоқ Е. М. Тяжельников ВЛКСМ фаолиятига юксак баҳо берилганлиги учун, ёшлар тўғрисида доим оталарча ғамхўрлик қилинаётганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, Марказий Комитет Сиёсий бюросига самимий ташаккур изҳор қилади. Комсомоллар, барча йигит ва қизлар КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида қўйилган вазифаларни ўзларининг жонажон иши деб биладилар. Ҳозирги кунда Москва, Ленинград, Украинадаги меҳнаткаш ёшларнинг ташаббуси билан мамлакатимизда «Ёшларнинг зарбдор меҳнати, маҳорати ва изланишларини беш йилликка бағишлаймиз!» деган шиор остида комсомолларнинг жанговар мусобақаси қизиб кетди. Фан-техника революцияси ғоят ривожланган бир шароитда комсомол меҳнаткаш ўринбосарлар тайёрлашда қатнашишни ўзининг энг биринчи бурчи деб ҳисоблайди ва ўрта маълумотли ишчилар тайёрлаб чиқарувчи ҳунар-техника билим юртларини анча кенгайтириш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлайди. Фан-техника революцияси замонавий техникани эгаллабгина қолмай, балки уни такомиллаштириб, олға бостира оладиган янги типдаги меҳнаткашни тайёрлашни ҳам талаб этади. Ҳозирги кундаги вазифа — йигит ва қизларнинг турли ёшдаги категориялари ва касб категориялари учун фан-техника ижодининг мунтазам системасини вужудга келтиришдан иборат.

Сўнгра ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари комсомолнинг идеология иши тўғрисида гапириб, комсомоллар ўртасида ижтимоий фанларни ўрганишга қизиқиш анча ошганлигини таъкидлади. КПСС XXIV съездига бағишланган Ленин имтиҳони комсомолнинг сиёсий етуклиги синови бўлди, совет ёшлари Коммунистик партия теварагида жуда маҳкам жипслашганлигини намойиш қилди.

Ўртоқ Е. М. Тяжельников сўзини давом эттириб бундай деди: Жаҳонда ёшлар учун жуда қаттиқ, ғоят кескин мафкуравий кураш давом этмоқда. Антикоммунизм ўзининг асосий зарбасини ёш авлодга қарши қаратмоқда. Душман совет ёшларига қарши мафкуравий ҳужумида ўзининг бутун пропаганда куч-қудратини сафарбар қилмоқда, ҳеч қандай воситалардан ҳазар қилмаётир. Аммо империализм идеологлари ўзларини ҳеч нарса билан юпата олмайдилар. Партия совет ёшларини ғоявий жиҳатдан чиниқтирди, уларни революцион кураш тажрибаси билан қуроллантирди. Ленин комсомоли ҳозирги кунда ҳам КПСС XXIV съездига тантанали ваъда бериб, ўз назарияси, ўз программаси ва байроғидан ҳеч қачон чекинмаслигини айтмоқда. Комсомол, барча совет ёшлари коммунизм учун курашда партия ўз зиммаларига катта умид боғлаётганлигини билиб, ўзларини бахтиёр деб ҳисоблайдилар. Улар Улуғ Ватанимиз шуҳрати йўлида янги зафарларга, ўзларининг бутун ғайрат-шижоатини, меҳнат ва талантини КПСС тарихий XXIV съездининг қарорларини бажариш учун сарф қилишга тайёрдирлар.

Комсомол Марказий Комитетининг биринчи секретари сўзининг охирида Ленин комсомоли партия XXIII съездининг қарорларини қандай бажарганлиги тўғрисидаги ҳисоботни съездга топширди.

Съездда қардош партияларнинг вакиллари сўзга чиқмоқдалар. Уларнинг нутқларида КПСС нинг фаолиятига ва жаҳоншумул тарихий тажрибасига юксак баҳо берилди. Нотиқлар КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига ҳисобот доклади марксизм-ленинизм принциплари асосида жаҳон социалистик системасини мустаҳкамлаш учун халқаро коммунистик ҳаракат сафларини мустаҳкамлаш учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидламоқдалар.

Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари ўртоқ **Л. Корвалан** минбарга чиққанида делегатлар ва меҳмонлар уни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. Ўртоқ Л. Корвалан ўз нутқини шу сўзлар билан бошлайди:

— Чили Коммунистик партияси номидан қардошлик саломимизни, буюк муваффақиятларингиз ҳусусидаги самимий қутловларимизни ва янги улкан вазифаларни ҳал этишда муваффақият қозонишингизни истаб айтилган оташин тилакларимизни қабул қилгайсиз.

Ўртоқ Л. Корвалан ўртоқ Л. И. Брежнев докладини бутун жаҳон коммунистлари учун ғоят чуқур мазмунли ҳужжат деб таърифлади. Нотиқ Чили Компартияси, бундан буён ҳам империализмга қарши, тинчлик ва социализм учун, коммунистик ҳаракат бирлигини янада мустаҳкамлаш учун муштарак курашда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан, барча қардош партиялар билан бир ёқадан бош чиқариб олға боришга қатъий қарор берганлигини таъкидлади.

Ўртоқ Л. Корвалан Чилида рўй берган воқеаларни характерлаб берди. Ўртоқ Сальвадор Альенде бошчилигидаги халқ бирлиги ҳукумати, дейди у, ўтган йилнинг учинчи ноябридан буён мамлакатга раҳбарлик қилиб келмоқда. Бу ҳукумат тузилган пайтдан буён қисқа вақт ўтганига қарамай, у янги сиёсатни, олигархияга ва империализмга қарши қаратилган кескин халқчил сиёсатни амалга оширмоқда. Меҳнаткашларнинг энг зарур манфаатларини қондирувчи бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Бошқа туб проблемалар ҳам ҳал этилмоқда. Республика сенати ва депутатлар палатаси кончилик саноатнинг асосий тармоғи бўлмиш мис саноатини национализация қилиш лойиҳасини умуман маъқуллади. Саноатнинг бошқа муҳим тармоқлари, йирик завод ва фабрикалар ҳам давлат мулки бўлиб қолди ёки давлат назоратига олинди. Ер ислоҳоти тез суръатлар билан амалга оширилмоқда. Нотиқ айтдики, янги ҳукумат бир миллион гектардан ортиқ ерни мусодара қилди. Экин майдонларининг кўп қисми шу йилнинг ўзидаёқ деҳқонлар ихтиёрига топширилади. Буларнинг ҳаммаси, деб уқтириб ўтди нотиқ, империализм ва Чилидаги олигархия гуруҳлари ҳозир ўз мавқеларидан маҳрум бўлиб қолаётганлигини кўрсатади. Шу сабабли, мамлакатдаги кураш янада кескин босқичга қадам қўймоқда. Америка империализми қитъада Чилига қарши кампания уюштирмоқда, ички реакция ҳам очиқдан-очиқ қаршилик кўрсатмоқда.

Ишчилар синфи ва бизнинг халқимиз, деди Чили Компартиясининг Бош секретари, ўзи сайлаб қўйган ҳукуматни ҳимоя қилишга ва революцион ислоҳотларни давом эттиришга қатъий қарор бергандир. Ана шу қатъий иродага қарши чиқишга уринадиган кишилар, деди нотиқ, қаттиқ янглишадилар ва қаттиқ зарбага дуч келадилар.

Сўнгра ўртоқ Л. Корвалан халқ бирлиги ҳукумати Куба билан муносабатларини тиклаганлиги ҳақида, Хитой Халқ Республикасини тан олганлиги тўғрисида, Корея Халқ Демократик Республикасининг савдо ваколатхонаси даражасини ошириш юзасидан у билан келишиб олганлиги ҳақида ва Вьетнам Демократик Республикасининг доимий миссияси бир неча кун олдин мамлакатда ўз ишини бошлаб юборганлиги тўғрисида гапиради. Чили Германия Демократик Республикаси билан дипломатик ва савдо муносабатлари ўрнатган йигирма саккизинчи давлат бўлади.

Халқ бирлиги блоки ғалаба қилган пайтдан буён, деди сўзининг охирида ўртоқ Л. Корвалан, биз чилиликлар жаҳондаги кўп мамлакатлар меҳнаткашларининг бирдамлигини исбот этувчи ғоят муҳим далилларга эга бўлдик. Империализмга қарши курашдаги халқаро бирдамлик коммунистлар учун муҳим аҳамиятга эгадир. Бу бирдамлик шу съездда ҳам ёрқин намоён бўлмоқда. Қийинчиликларни бартараф қилиш ва улуғ ишимизда тўла муваффақият қозониш учун ана шу буюк кучга таяна олишимизга аминмиз.

АҚШ Коммунистик партиясининг Бош секретари ўртоқ **Гэс Холлга** табриклаш учун сўз берилади. Залдагилар уни давомли қарсаклар билан кутиб олишади. Нотиқ КПСС Марказий Комитетига, съезд президиумига ва делегатларига, бутун совет халқига АҚШ Компартияси ва делегациясининг, партия раиси ўртоқ Уинстоннинг ва тараққиёт йўлидаги барча курашчиларнинг энг самимий қутловларини, ўртоқлик табрикларини топширди.

Инсониятнинг тараққиёт тарихи янги дадил ва тўлқинлантирувчи қадам қўйиб турган бир пайтда, деди ўртоқ Г. Холл, XXIV съезд ишида қатнашаётганлигимиз биз учун катта шодликдир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг доклади — чуқур революцион маркса-ленинча ҳужжатдир. Бу доклад энг яхши ленинча традицияларда қилинган доклад бўлди. Сизлар изчил бўлиб ҳаракат қилмоқдасиз, деди нотиқ, чунки сизларнинг идеологик, сиёсий, назарий принципларингиз ишчилар синфига ва унинг синфий курашига чуқур томир ёйган, чунки сизлар марксизм-ленинизмнинг революцион назариясига амал қилмоқдасиз.

Капитализм дунёсидаги миллион-миллион одамларнинг онгида янги мезонлар пайдо бўлмоқда, улар жаҳондаги икки системани мана шу мезонлар ёрдамида бир-бирига таққосламоқдалар.

Сонгмидаги, Вьетнам, Лаос ва Камбоджа қишлоқларидаги йиртқичликлар, хотин-қиз ва болаларни тап тортмай қиришлар капитализмнинг маҳсулидир. «Қимирлаган жоннинг ҳаммасини ўлдиравериңглар, ўсиб турган нарсаларнинг ҳаммасини ёндиравериңглар!» деган буйруқ мана шундай жамиятда пайдо бўлиши мумкин.

Қўшма Штатларда, деди ўртоқ Г. Холл, турмуш тарзида вужудга келган танглик АҚШ империализмининг агрессив ҳарбий сиёсати билан, шу сиёсат тангликка учраганлиги билан чамбарчас боғланган. АҚШнинг Лаосдаги шармандалик мағлубияти Америка империализмининг тобутига яна бир мих қоқяпти. Қўшма Штатлар ҳар қанча жилпанглаcа ҳам, лекин унинг умумий халқаро сиёсати ўзгараётгани йўқ, Шарқи-Жанубий Осиёдаги агрессив сиёсатнинг моҳияти ҳам ўзгаргани йўқ. Никсон бу «охирги уруш» деб айтаяпти, аммо унинг Париждаги вакиллари урушни тамомлаш тўғрисида жиддий музокаралар олиб боришдан бош тортмоқдалар.

Лекин Никсон ҳар қанча найрангбозлик қилаётган бўлса ҳам тузиб қўйган планининг ҳақиқий моҳияти тобора аён бўлиб қолмоқда. Кейинги вақтларда ўтказилган жамоатчилик фикрини сўраш натижалари мана шуни кўрсатиб турибди. Мана шу сўраш натижасида АҚШ аҳолисининг 73 проценти, АҚШ қўшинлари Ҳинди-Хитойдан дарҳол олиб чиқиб кетилсин, деган фикрни айтмоқда.

Қўшма Штатларнинг коммунистлари мамлакатимизнинг тараққийпарвар меҳнаткашлари номидан гапириб, деди АҚШ Компартиясининг Бош секретари, Америка империализми ва унинг малайлари асорати остида турган мамлакатлардаги миллий озодлик ҳаракатининг барча революцион муваффақиятларини табрикламоқдалар. Биз социалистик Кубанинг ҳар бир янги ютуғи билан фахрланамиз, халқ бирлиги ҳукуматини ҳокимият тепасига чиқариб қўйган Чили коммунистлари ва социалистларининг, барча меҳнаткашларининг зўр антиимпериалистик ғалабаси олиб бораётган курашимизда бизни руҳлантирмоқда ва мустаҳкамламоқда. Перу ва Боливия халқлари эришаётган социал тараққиётни табрикламоқдамиз ва бу тараққиётни муштарак душманимиз бўлган Америка монополистларига ва Пентагон империалистларига берилаётган зарба деб билмоқдамиз. Африка қитъасида мустамлакачилар империалистик ҳукмронлигининг охирги қолдиқларини тугатиш учун шу қитъа халқлари олиб бораётган кураш билан тўла равишда бирдаммиз.

Капиталистик дунёда мана шундай аҳволлар рўй бераётганлигига қарама-қарши ўлароқ, деди нотиқ, КПСС XXIV съезди, ўртоқ Л. И. Брежнев доклади, янги беш йиллик план социализм шароитида турмуш мазмунини тағин ҳам кўпроқ бойитиш йўлини ёрқин ёритиб турибди. Совет Иттифоқи олға томон қўйган ҳар бир қадам жаҳон революцион жараёнига бевосита революционлаштирувчи таъсир ўтказмоқда.

Сиз, Совет коммунистлари, деди пировардида Г. Холл, турмушнинг олдинги сафида бормоқдасиз, турмушга ҳусн бахш этмоқдасиз ва унга шу вақтгача шеърият ва қўшиққагина хос бўлган фазилатларни бахш этмоқдасиз.

Делегатлар қизғин кутиб олган Ҳиндистон Коммунистик партияси Миллий кенгашининг бош секретари ўртоқ **Чандра Ражешвар Рао** съездни табриклаб гапирди. Жаҳонда биринчи социалистик давлатни барпо қилган, уни империалистик давлатларнинг ва ички контрреволюциянинг қаттиқ ҳужумидан сақлаб қолиб зафарлар қозонган, жаҳон тарихида биринчи бўлиб ўз мамлакатида социализм қурган Ленин партиясига қойил қолмоқдамиз.

Коммунистик партия раҳбарлигидаги совет халқининг мисли кўрилмаган қаҳрамонона фидокорлиги жаҳонни фашизм ва нацизмдан омон сақлаб қолди. Шу туфайли социализм чегараларини кенгайтириш имконияти вужудга келди, эндиликда социализм фақат бир мамлакатнинг эмас, балки инсониятнинг учдан бир қисмичи ўз кучоғига олиб турибди, мустамлака халқларининг жаҳон империализмига қарши курашини шу қадар кучайтириб ва юксалтириб юбордики, чорак аср вақтнинг ўзидагина ер куррасининг жуда катта қисмида мустамлакачилик системаси емирилди.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин Совет Иттифоқи жаҳон социалистик системасини жипслаштиришда ва унинг бирлигини мустаҳкамлашда, империалистик агрессия ва урушларга қарши олиб борилаётган курашда, Осиё, Африка ва Латин Америкасида озодликка чиқиб олган, янги мустамлакачиликка қарши, мустақилликни ва социал тараққиётни мустаҳкамлаш учун курашаётган ёш мамлакатларнинг халқларига ёрдам беришда ҳақиқатан ҳал қилувчи роль ўйнади.

Вьетнам, Лаос ва Камбоджа халқларининг Америка агрессиясига қарши қаҳрамонона курашига ва араб мамлакатлари халқларининг Исроил агрессиясига қарши курашига Совет Иттифоқи ҳал қилувчи мадад бериб турганлигини нотиқ алоҳида қайд қилиб ўтди.

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик деди, ўртоқ Чандра Ражешвар Рао, Ҳиндистондаги демократик ва прогрессив кучларни мустаҳкамлашга, мустақилликни мустаҳкамлаштириш ва мустаҳкамлашга, миллий саноат учун ҳамда реакция ва янги мустамлакачилик кучларининг ҳужумларини даф этиш учун бақувват негиз яратишга ёрдам берган энг муҳим омилларнинг бири бўлди.

Нотиқ делегатларга айтдики, яқинда бўлиб ўтган парламент сайловида Ҳиндистон халқи монополистларнинг, собиқ ҳукмдорлар ва империалистларнинг мададига таянаётган ўнг партияларнинг реакцион иттифоқини қақшатқич мағлубиятга учратди. Мана шуларнинг ҳаммаси мустақилликка эришилгандан кейин мамлакат тарихида бурилиш даври бошланаётганлигини кўрсатиб турибди. Шу воқеаларнинг ҳаммасида, деди Чандра Ражешвар Рао, бизнинг партиямиз муҳим роль ўйнади. Аммо мана шу юксак минбардан туриб айтаётган бу гапимизни мақтанчоқлик деб ҳисобламаслик керак.

Ҳинд халқи, деди нотиқ, Ҳиндистон мустақиллигини сақлаб қолишга ва унинг олға бориши учун имконият туғдирилишига кенг ва ҳар томонлама ёрдам бераётган Совет Иттифоқини ниҳоят даражада ҳурматлайди ва эъзозлайди.

КПСС раҳбарлигида Совет Иттифоқининг эришган муваффақиятлари социалистик системанинг капитализм системасидан ҳал қилувчи даражада устун эканлигини исботлаб берди. Бу муваффақиятлар бутун дунёда миллион-миллион кишиларни илмий социализм ғояларига жалб этишга ёрдамлашмоқда.

Ҳиндистон Коммунистик партияси Миллий кенгашининг бош секретари, КПСС XXIV съездининг қарорлари совет халқини янги муваффақиятларга, коммунизм йўлида янги тарихий ғалабаларга олиб келади ҳамда бутун дунёда социализм, демократия ва тинчлик кучларини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшади, деб ишонч билдирди.

Кечки мажлис ёпиқ деб эълон қилинади.

3 АПРЕЛДАГИ МАЖЛИС

Съезднинг ҳар бир куни делегатларнинггина эмас, балки бутун совет халқининг ҳам фикр ва туйғуларини яққол ифода этмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот доклади совет кишиларида кучли таассурот қолдирди, коммунизмни барпо этаётган мамлакатимизнинг истиқболи тўғрисида улкан ва қизғин гапларни бошлаб берди.

Съезднинг муътабар минбаридан туриб айтилган партиявий сўз ҳаракат учун даъватдир. Заводларнинг цехларида, қурилиш майдончаларида, дала шийпонлари ва фермаларда, илмий лабораторияларда ва солдатларнинг казармаларида ўртоқ Л. И. Брежневнинг доклади ҳамда делегатларнинг нутқлари қизғин муҳокама қилинмоқда. Совет кишилари ленинчи Марказий Комитетнинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқулламоқдалар, партиянинг режаларини амалга ошириш учун бутун куч-ғайратларини сарф қилишга тайёр эканликларини билдирмоқдалар.

3 апрель эрталаб соат 10 да съезднинг навбатдаги мажлиси очилди. Мажлисда ўртоқ **В. В. Гришин** раислик қилади. Делегатлар КПСС Марказий Комитети ва КПСС Марказий ревизия комиссиясининг ҳисобот докладларини муҳокама қилишни давом эттирдилар.

КПСС Оренбург область комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. В. Коваленко** сўз олади. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съезди, деди у, тарихга Ленин партияси ва бутун совет халқининг ҳаётидаги, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатидаги буюк воқеа бўлиб киради. Совет кишилари, қардош социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари, бутун тараққийпарвар инсоният съезднинг ишини зўр иштиёқ билан кузатиб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот докладида ҳозирги замон ижтимоий тараққиётининг туб жараёнлари маркса-ленинча илмий асосда таҳлил этилди, мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг назарияси ва практикасига доир энг муҳим масалалар ўртага қўйилди ҳамда ишлаб чиқилди.

Партия Марказий Комитетининг маркса-ленинча назариянинг илмий негизига таянувчи коллектив донолиги мамлакатимизда коммунизм қурилишига тўғри раҳбарлик қилишни таъминлайди. Бизнинг партиямиз ўзининг XXIV съездига ҳар қачонгидан кўра маҳкам бирлашган ва монолит, қудратли ва жипслашган бир куч бўлиб, Лениннинг улуғ ишига фидокорона садоқатли куч бўлиб келди. Совет халқи, бутун жаҳон жамоатчилиги Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини тантанали вазиятда нишонлади.

Бутун мамлакатимиз каби Оренбург областининг коммунистлари, меҳнаткашлари ҳам, деб сўзини давом эттирди нотиқ, ички ва ташқи сиёсат масалаларида партиямизнинг бош йўлини, ленинчи Марказий Комитетнинг, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг амалий фаолиятини тўла ва бутунича маъқулламоқдалар ҳамда социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш тўғрисида, меҳнаткашларнинг турмушини доим яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлиги учун самимий ташаккур изҳор қилмоқдалар.

Ўртоқ А. В. Коваленко область саноатининг ривожланиши тўғрисида гапирди. КПСС XXIII съезди Директиваларида кўзда тутилган энг муҳим иншоотлар ишга туширилганлигини съездга маълум қилди. Саноат корхоналари беш йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Ишлаб чиқариш ҳажми 67 процент ўртди.

Область қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми беш йил ичида аввалги беш йилликдагига нисбатан 30,5 процент кўпайди. Давлатга 1 миллиард 43 миллион пуд, ёки планда мўлжаллангандан 41 процент ортиқ ғалла сотилди. Чорвачилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш беш йиллик плани муваффақиятли бажарилди.

Бизнинг мамлакатимиз, деди ўртоқ А. В. Коваленко, коммунизм йўлидан олға силжиб борган сари Ленин партиясининг совет жамияти авангарди, халқнинг сиёсий йўлбошчиси сифатидаги роли ҳам ортиб боради. Оренбург область партия ташкилоти партия XXIV съездини КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган ягона ва монолит куч бўлиб, куч ва ғайратга тўлиб, область меҳнаткашларини мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш соҳасидаги катта вазифаларни ҳал этишга сафарбар қилиш учун қатъий қарор берган ҳолда кутиб олди.

Ёзувчи ўртоқ **М. А. Шолоховнинг** нутқи зўр иштиёқ билан тингланди. Совет ижодий зиёлилари учун, жумладан совет ёзувчилари учун ҳам ўтган беш йил, деди у, Коммунистик партия байроғи остида янада маҳкам жипслашиш, совет кишисини коммунистик руҳда тарбиялаш учун ўз зиммасидаги масъулиятни аниқ-равшан англаб иш кўриш йиллари бўлди. Совет ҳокимияти ўрнатилган биринчи кунларданоқ адабиёт ўз халқига ҳалол ва садоқат билан хизмат қилиб келмоқда, улуғ рус шоири айтганидек, адабиёт садоси ҳақиқатан ҳам «Халқнинг тантана кунларида ҳам, бошига кулфат тушган дамларда ҳам бамисоли минорадаги қўнғироқ садосидек» янгради.

Адабиётнинг овози ўтмишда ҳам, ҳозирги вақтда ҳам, Ватанимиздан олис-олис жойларда ҳам эшитилиб турибди. Адабиётнинг бу овози ҳозир ҳам илгаригидек меҳнаткаш инсониятни уйғотиб, чинакам тараққиёт учун, тинчлик учун, коммунизм учун курашга даъват этмоқда.

Сохта камтарлик қилиб ўтирмасдан шуни айтиш мумкинки, биз санъат воситалари билан инсонни қайта тарбиялаш маъносида, унинг маънавий уйғониши ва камолотига таъсир кўрсатиб, жуда кўп иш қилдик. Адабиётимиз — жаҳонда энг ғоявий адабиёт эканлиги кўпчилик томондан эътироф этилгандир.

Нотиқ бундай деди: бадиий маданият тараққиётининг жаҳон жараёнида совет адабиёти ва санъатининг жанговар роли даставвал коммунистик ғоявийлик ва партиявийлик билан қанчалик чиниққанлигига қараб белгиланадики, санъаткорларимизнинг энг яхши асарлари учун коммунистик ғоявийлик ва партиявийлик хосдир. Худди мана шу ҳол мафкуравий душманларимизни, уларнинг малайлари бўлмиш ревизионистларни қаҳр-ғазабга келтирмоқда. Улар ёзувчиларни социализм ва коммунизм учун эътиқодли курашчиларнинг аниқ позицияларидан тойишга, бадиий ижодиётнинг асосий принциплари бўлган партиявийлик ва халқчилликдан воз кечишга кўндирмоқчи бўладилар. Социалистик реализмни рад этишда австриялик собиқ коммунист Фишер айниқса жон-жаҳди билан ҳаракат қилмоқда. «Мутлақо» ҳеч нарса билан чегараланмаган ижод эркинлиги борасида таниилган бу мутахассис совет санъатимизни бадном қилишга жон-жаҳди билан уриниб кўрмоқда.

Ўртоқ М. А. Шолохов бундай деди: ғоявий кураш мисли кўрилмаган даражада кескинлашиб кетган ҳозирги шароитда бизнинг қатъий ҳужумга ўтишимиз учун ва ҳар қандай ниқобдаги ренегатларнинг ҳамда ревизионистларнинг уринишларига ўзимизнинг қудратли қуролимиз — ленинча сўнмас ҳақиқатни қарши қўйишимиз учун пайт келди. Биз буни ўзимизнинг энг муҳим вазифамиз деб биламиз.

Бизни мана шу съездга тўплаган партия бўлмаганида, деб таъкидлади ёзувчи, адабиётимизнинг ютуқлари ҳам бўлмас эди, совет адабиётининг ўзи ҳам бўлмас эди. Максим Горькийдан тортиб ҳозир яшаб ижод қилаётган ёш ёзувчига қадар минг-минглаб ижодкорларни бир тан, бир жон қилиш, уларни халққа хизмат қилдириш, халқ манфаатларига хизмат қилдиришга партиямизгина қодирдир.

КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида ҳозирги адабиёт ва санъатнинг аҳволига тўла-тўкис баҳо берилди. Биз, деди ўртоқ М. А. Шолохов, бу баҳони сўзсиз ва шак-шубҳасиз маъқуллаймиз.

Нотиқ совет адабиётини ривожлантириш, китобларни нашр этишнинг айрим проблемаларига тўхталиб ўтади.

Область нашриётлари ва журналларинингина эмас, пойтахт нашриётлари ва журналларининг редакция ходимлари томонидан ҳам асарларнинг сифатига талабчанликни кескин ошириш керак, — деди у. — Сифатсиз китобнинг чиқиб кетмаслиги учун унинг йўлини нашриёт ёки журнал ходими биринчи бўлиб тўсиб қолмаса, ким бу йўлни тўсиши керак? Адабий танқид ёмон асар дуч келиб қолганида лом-мим демаслик практикасидан воз кечиши керак.

Бизда китобларнинг тиражи чиндан ҳам жуда катта. Лекин китобхонларнинг талаби ана шу тиражлардан ҳам ортиқлик қилади. Кутубхоналарнинг талабини тўлароқ қондириш зарур. Ишчининг, колхозчининг, зиёлининг ўз уйида ўзи ёқтирган китоблар бўлишини хоҳлаганлигини ҳисобга олиш керак. Бунинг учун кўпроқ қоғоз чиқариш зарур бўлади.

Лекин ҳозир бор бўлган қоғозни сарф қилишда ҳам тегишли тартиб йўқ. Идоравий адабиёт деб айтилган нарса кўп нусхада нашр этилмоқда. Нашриёт ишида тартиб ўрнатиш зарур.

Ёзувчи адабий ўринбосарларни тарбия қилиш тўғрисида зўр меҳрибонлик билан гапирди. Бизда истеъдодли ёшлар камол топмоқда, — деди у. Ёзувчиларнинг кекса авлоди уларга зўр умид билан қарайди. Адабиётга яхши ўринбосарлар кириб келди ва кириб келмоқда, деб айтиш мумкин. Биз жамиятимизга керакли санъаткорлар эстафетани қабул қилиб олаётганлигидан мамнунмиз. Булар ватанпарварларга хос фикр юритадиган, ҳаётга чуқур назар ташлайдиган ажойиб кишилардир.

(Давоми учинчи бетда).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXIV СЪЕЗДИ

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

(Боши иккинчи бетда).

Ўртоқ М. А. Шолохов пировардида бундай деди: Биз совет ёзувчилари ҳаммамиз ғоявий-бадиий жиҳатдан юксак даражадаги янги салмоқли асарлар яратишимизга, китобхонларимизнинг ўсиб бораётган талабларига тўла-тўкис жавоб берадиган асарлар яратишимизга астойдил ишонамиз. Партия ишига, халқ ишига бўлган садоқатимиз, бутун кучимизни ва қобилиятимизни коммунизм улуғ ғояларига хизмат қилиш учун бағишлашга бўлган астойдил интилишимиз бунинг мустаҳкам гаровидир.

Москва область партия ташкилоти, деди Москва область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **В. И. Конотоп** съездда сўзлаган нутқида, партия Марказий Комитети ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг амалий фаолияти ҳамда сиёсий йўлини якдиллик билан маъқуллайди. Пойтахт областининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари, деди у, Вьетнам халқига ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа халқларга, Яқин Шарқ халқларига Совет давлатининг изчиллик билан бераётган актив ёрдамини, Марказий Комитетнинг социализм мамлакатлари дўстлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга қаратилган фаолиятини тамомила қўллаб-қувватламоқдалар. Бизнинг ва бошқа қардош партияларнинг Чехословакия коммунистлари ва меҳнаткашларига социализм ғалабаларини ҳимоя қилиш йўлида интернационал ёрдам бериб, тўғри иш қилганликларини ҳаёт яққол кўрсатиб берди.

Нотиқ хўжалик қурилиши масалаларига катта эътибор берди. У айтдики, Москва областининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди шарафига олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажардилар. Беш йил ичида область корхоналарида неча ўн минглаб машина-ускуналар модернизация қилинди, механизациялаштирилган кўпгина поток линиялар ва автомат линиялар ишга туширилди, корхоналар, цехлар, участкалар комплекс механизациялаштирилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ўсишининг 96 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

Москва областининг меҳнаткашлари тежамкорликни кучайтириш ҳаракатини кенг авж олдирдилар. Комсомол бу ҳаракатда фаол қатнашмоқда. Касаба союзлари ишчи коллективларида юксак маданиятли ва меҳнат яхши уюштирилган корхона номини олиш учун мусобақани авж олдириб юбордилар. Шу вақтгача уч юздан ортиқ коллектив шу номни олди.

Бошланғич партия ташкилотлари ва совет органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ишлаб чиқариш резервларини қидириб топишга қаратилган ишлари беш йиллик даврида саноат маҳсулотининг таннархини пландан ташқари 200 миллиондан ортиқ сўм миқдорида тежаш имконини берди. Москва областидаги корхоналарнинг кўпчилиги 17 апрель — коммунистик шанбалик кунида тежалган материаллар, ёқилғи ва электр энергияси билан ишлайди.

Ўртоқ В. И. Конотоп қишлоқ хўжалигидаги аҳволни таърифлаб, қуйидагиларни айтди: 1970 йилда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ҳажми 1 миллиард 88 миллион сўмлик бўлди. Ўтган йили совхозлар, паррандачилик фабрикаларининг фойдаси ва колхозларнинг соф даромади 250 миллионга яқин сўмни ташкил этди. Бу — ўтган йили қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун давлат томонидан сарфланган капитал маблағлардан ортиқдир. Областнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ихтисослаштириш ва концентрация йўлига қатъий ўтиб олди. Йирик чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари қурилиши кенгайтириб юборилганлиги муносабати билан нотиқ уларни лойиҳалаш ва ишга тушириш тажрибасини ўрганиш ҳамда умумлаштиришни таклиф этди. Бундан мақсад — давлат томонидан шу ишлар учун ажратиладиган маблағлардан самаралироқ фойдаланишдир.

Ўртоқ В. И. Конотоп сўзининг охирида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: КПСС XXIII съездидан кейинги давр КПСС сафларини ғоявий-сиёсий ва ташкилий жиҳатдан янада кўпроқ жипслаштириш, коммунистларнинг активлигини кучайтириш, партиянинг омма билан алоқасини мустаҳкамлаш соҳасида изчиллик билан иш олиб борилган давр бўлди. Партия ва мамлакатимизда кадрларга ишонч ва уларни ҳурмат қилиш асосида, топширилган иш учун уларнинг жавобгарлигини ошириш асосида дадил ва самарали ижодий иш олиб бориш учун бутун шарт-шароит вужудга келтирилди. Нотиқ областнинг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини бажариш учун куч ва ғайратларини аямайдилар, деди.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Ж. Расулов** сўзга чиқади. Партиянинг аввалги съездидан буён ўтган давр, дейди у, муҳим тарихий босқичдир. Бу йиллар совет жамияти ҳаётида КПССнинг раҳбарлик ролини янада кучайтириш, партия ҳаётининг ленинча нормаларини тобора қарор топтириш ва ривожлантириш, халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш йиллари бўлди.

Биз ҳозир съезд минбаридан туриб мамнуният билан яна бир марта айта оламизки, партия Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси шу йиллар мобайнида қўйилган вазифалар талаб этган юксак даражада бўлдилар, уларнинг фаолияти ҳаммамиз учун муносиб ўрнак бўлиб хизмат қилади.

Ўртоқ Ж. Расулов республиканинг кўп минг кишилик партия ташкилоти номидан, барча меҳнаткашлари номидан гапириб, партиянинг ички ва ташқи сиёсати, КПСС Марказий Комитети ва унинг Сиёсий бюросининг амалий фаолияти якдиллик билан қизғин маъқулланаётганлиги тўғрисида сўзлайди.

Барча қардош республикалар каби Тожикистон ҳам кейинги беш йилликда хўжалик ва маданий қурилишда олға қараб катта қадам қўйди, умумдавлат вазифаларини ҳал этишга ўз ҳиссасини қўшди, деб таъкидлайди нотиқ.

Республиканинг иқтисодий потенциали тез суръатлар билан кўпайиб бормоқда. Халқ хўжалигига уч миллионга яқин сўм, ёки аввалги беш йилликдагига нисбатан қарийб бир ярим баравар кўп маблағ сарфланди. Республика саноатини янада ривожлантириш учун кўп иш қилинди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми бир ярим баравар кўпайди. Қишлоқ хўжалигида шу давр ичида 54 минг гектардан ортиқ суғориладиган ер ўзлаштирилди.

Қишлоқ хўжалигига раҳбарликнинг умумий даражаси оширилганлиги колхоз ва совхозларнинг экономикасини анча мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хусусан пахта етиштириш ҳамда тайёрлашни кўпайтириш имконини берди.

Республикада ўтмишдаги саводсизликдан асар ҳам қолмади. Ҳозирги вақтда республикада 120 мингга яқин мутахассис ишлаб турибди. Ҳар уч меҳнаткашнинг бири олий ва ўрта маълумотлидир. Фан, маданият янада ривожланди, меҳнаткашларнинг фаровонлиги юксалди.

Бу муваффақиятларнинг ҳаммаси, деб уқтириб ўтади нотиқ, халқнинг зўр ғайрат билан қилган меҳнати натижаси, барча совет кишиларининг ижодий ҳамдўстлиги ва қардошларча ўзаро ёрдами натижасидир. Партия ва ҳукуматнинг доимий ёрдами туфайли бу муваффақиятларни қўлга киритиш мумкин бўлди.

Ўртоқ Ж. Расулов бундай деди: КПСС Марказий Комитети Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг XXIII съезд қарорларини бажариш соҳасидаги иши тўғрисида қабул қилган қарорини биз зўр ғамхўрлик намунаси деб биламиз. Республика партия ташкилоти сиёсий ва хўжалик фаолиятининг ҳар томонлама объектив таҳлил этилганлиги, аниқланган камчиликларни тугатиш учун конкрет тадбирлар ишлаб чиқилганлиги республика партия ташкилотининг хўжалик-сиёсий вазифаларни ҳал этишдаги жанговарлик қобилиятини оширишда катта роль ўйнади.

Сўнгра нотиқ республикадаги ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантириш масалаларига тўхталиб ўтди. Жанубий Тожикистон территориал — ишлаб чиқариш комплекси бу соҳада етакчи ўрин олади. Норак ГЭСи, алюминий заводи ва электрохимия комбинати шу комплекс составига киради.

Норак ГЭСи шу комплекснинг энг асосий иншоотидир. Кейинги вақтда бу объектни қуриш анча жонланди. Қурувчиларнинг кўп минг кишилик коллективи ГЭСнинг дастлабки агрегатларини 1972 йилда ишга тушириш юзасидан берган ваъдаларини шараф билан адо этмоқда. Ишчилар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ўтган йили республикага келиб, қурилишни келиб кўрганида, бир қанча муҳим масалаларни ҳал этишда ёрдам берганида, унга шу ваъдани берган эдилар. Тожикистон коммунистлари, барча меҳнаткашлари, деди пировардида ўртоқ Ж. Расулов, Коммунистик партиянинг бош йўлини амалга оширишда мустаҳкам таянч бўлиб келганликларини, ҳозир ҳам шундай ва келгусида ҳам шундай бўлиб қолишларини КПСС Марказий Комитетига комил ишонч билан айтадилар.

Лаос халқи ўз Ватанини озод қилиш йўлида Америка империализмига қарши мардона кураш олиб бормоқда. Съезд делегатлари ва меҳмонлари Лаос ватанпарварлик фронти Марказий Комитети Раисининг ўринбосари ўртоқ **К. Фомвихан**ни самимий табрикладилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг доно раҳбарлигида Улуғ Октябрь революцияси қозонган ғалаба, совет халқининг шундан кейинги шонли ғалабаларигина Лаосда ва бошқа бир қанча мамлакатларда революцион ҳаракатни ривожлантириш учун қулай шарт-шароитлар яратиб берганлигини биз ҳеч қачон унутмаймиз, деди у ўз нутқида.

Лаос халқи, деди сўнгра нотиқ, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан буюк совет халқининг улкан муваффақиятлари билан қувонмоқда. Совет Иттифоқининг экономикаси, деб таъкидлади у, кейинги йилларда янада мустаҳкамланди, совет кишиларининг моддий ва маданий даражаси муттасил ошди. Совет Иттифоқининг қудратли мудофаа қуввати доимо юксалиб борди, илғор совет фани мислсиз суръатлар билан юксалди. Космик тадқиқотлар программаси ажойиб тарзда бажарилаётганлиги ана шундан яққол далолат беради. Бу муваффақиятлар, деб таъкидлади ўртоқ К. Фомвихан, Совет Иттифоқини янада гуллаб-яшнаб турган қудратли давлатга айлантирибгина қолмай, бутун социалистик лагерни мустаҳкамлашга, ялпи тинчликни сақлаб қолишга муҳим ҳисса бўлиб ҳам қўшилди.

Халқимиз, деди нотиқ, Америка империалистларига қарши, тинчликсевар, мустақил, бетараф, демократик ва равнақ топаётган Лаосни барпо этиш йўлидаги курашида доимо КПССнинг, Совет ҳукумати ва бутун буюк совет халқининг олиҳиммат ёрдами ва мададидан баҳраманд бўлиб келмоқда. Биз бугун ҳам бутун Лаос халқи номидан ана шу бебаҳо ёрдам ва мадад учун астойдил, самимий миннатдорчилигимизни изҳор қиламиз.

Америка империалистлари Лаоснинг революцион кучларини қириб ташлаш ниятида «алоҳида уруш» деб аталган урушни бошлаб юбордилар. Аслида осиёликларни осиёликлар қўли билан қирғин қилиш, Ҳинди-Хитой халқлари қўли билан Ҳинди-Хитой халқларининг ўзини қириб ташлашдан иборат бўлган ва «Никсон доктринаси» деб аталган сиёсат эълон қилинганидан кейин Америка империалистлари Лаосдаги ва Ҳинди-Хитойнинг бошқа мамлакатларидаги агрессив ҳаракатларни мисли кўрилмаган миқёсларда кенгайтириб юбордилар. Уруш Ҳинди-Хитой ярим оролидаги уч мамлакатнинг ҳаммасини ўз домига олди, бу эса Шарқи-Жанубий Осиёдаги тинчликни таҳлика остида қолдирди. Нотиқ шиддатли жанглар бўлаётганлигини, шу жанглар давомида Америка империалистлари ва уларнинг сайгонлик гумашталарига қақшатқич зарба берилганлигини гапириб берди.

Лаос халқи харбий соҳаларда ғалаба қозониш билан бирга озод қилинган районларда прогрессив миллий-демократик тузум қуришнинг турли соҳаларида катта-катта муваффақиятларга эришганлигини ҳам ўртоқ К. Фомвихан таъкидлаб ўтди.

Лаос халқи, деди пировардида ўртоқ К. Фомвихан, озодлик, мустақиллик ва тинчликни астойдил истайди. Лекин Америка империалистлари ўзларининг Лаосга нисбатан агрессив шум ниятларидан қайтмас эканлар, ажнабий ёлланган қўшинларни, ўзларининг ҳарбий маслаҳатчилари ва бошқа ҳарбий ходимларини Лаосдан олиб чиқиб кетишга рози бўлмас эканлар, ўзларининг Лаосдаги ғаламислик ҳаракатларини тўхтатмас эканлар, Лаос халқи кескин кураш олиб бориб, ўзининг пировард мақсадига — тинчликсевар, мустақил, демократик, бирлашган ва гуллаб-яшнаб турган Лаосни барпо этиш ниятига эришиш учун ҳаракат қилаверади.

Мажлис аҳли томонидан қизғин қарсаклар билан кутиб олинган Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ **Р. Арисменди** съездда сўзлаган нутқида, жумладан бундай деди:

Бутун жаҳон аҳли сизнинг съездингиздан кўп нарсаларни кутмоқда. Съездингиз ишчилар синфи оммасининг ва ўз озодлиги учун курашаётган халқларнинг умид учкунларини аланга олдирмоқда. Съездингиз душманларимизни ғазаблантирмоқда ва таҳликага солмоқда, чунки улар Совет Иттифоқи, социалистик лагерь, ишчилар ва озодлик ҳаракати ўзининг улуғ тарихий фаолиятидаги янги, тағин ҳам юксак босқичга кўтарилаётганлигини пайқамоқдалар.

Қисқа вақт ичида, деди у сўзини давом эттириб, СССРнинг обрўйи тағин ҳам ўсди, унинг социал иқтисодий соҳадаги муваффақиятлари ва фан-техника соҳасидаги ютуқлари коммунизм сари олға борилаётганлигидан далолат бермоқда. Ой юзида луноход ишлаб турибди, ерда эса янги квартиралар қуриш, халқнинг моддий ва маданий фаровонлигини ошириш тўғрисида беш йиллик планда белгиланган рақамлар кишиларни қойил қолдирмоқда.

Ленин юбилейига бағишланган тантаналар, коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилги Кенгаши жаҳон коммунистик ҳаракатининг тўла бирлигини қайта тиклаш даври бошланганлигидан далолат берди. Бу ерда, съездингизда коммунистик, миллий-демократик ва сўл социалистик партияларнинг юздан ортиқ делегацияси ҳозир бўлганлиги Кремлнинг абадий порлаб турган юлдузлари шуъласида халқаро социалистик революциянинг Ленин тушунган тарздаги бутун хилма-хиллигини намойиш қилмоқда.

Ҳозирги дунё — шиддатли ва кескин кураш дунёсидир, деб таъкидлади нотиқ. У халқаро вазиятнинг ўртоқ Л. И. Брежнев докладида қилинган анализидан келиб чиқадиган энг муҳим вазифаларни санаб ўтади. Бу вазифалар бир-бири билан чамбарчас боғланган. У ёки бу тусдаги ревизионистлар айтаётган гаплардан фарқли ўлароқ, ана шу вазифалар турли социал қатламлар ва сиёсий кучларнинг империализмга қарши курашда тарихий жиҳатдан бир-бирига мос бўлиб тушаётган муддаоларини ифодалайди, деб таъкидлади ўртоқ Р. Арисменди. Бу вазифаларни бажармоқ учун Совет Иттифоқи, социалистик система ва озодлик ҳаракатининг якдил бўлиши зарур. Халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги — ана шу улкан иттифоқнинг негизидир.

Бутун дунёдаги ишчилар ва озодлик ҳаракати, деди сўнгра нотиқ, ҳеч қачон шу кунлардагидек қудратли бўлмаганлиги бизга равшан. 1969 йилги Кенгаш кўрсатиб ўтганидек, «Империализм ўзи қўлдан бой бериб қўйган тарихий ташаббусни қайтариб олишга, ҳозирги дунё ривожини орқага буриб юборишга ожиздир».

Шундай бир вазиятда, деб уқтирди ўртоқ Р. Арисменди, Лотин Америкасидаги озодлик кураши қизиб бормоқда. Чили, Перу ва Боливиядаги воқеалар кучлар нисбатида тубли ўзгариш бўлганлигидан далолат беради. Ана шу зафарли ҳаракатларнинг характери ва социал даражаси турлича, курашга раҳбарлик қилишда ишчиларнинг иштирок этиш даражаси турлича бўлса ҳам, лекин биз Лотин Америкаси революциясининг ғолибона ривожидаги бурулиш нуқтасини бошдан кечираётганлигимиз равшан кўриниб турибди. Ҳозирги халқ ҳокимияти — барча халқларимизнинг конкрет тарихий мақсадидир.

Уругвай ишчилар синфи ва халқи, деди ўз сўзининг охирида ўртоқ Р. Арисменди, катта-катта жанглар даврини бошдан кечирмоқда. Сиёсий ва ижтимоий тўқнашувларда янги сиёсий онг чиниқмоқда, илғор демократик ва халқ ҳокимиятини барпо этиш имконияти шу тўқнашувларда вояга етмоқда. Уругвай халқи ғалаба сари бормоқда. Бу ғалаба, эҳтимолки, яқинлашиб қолгандир, эҳтимолки ҳали узоқдир, лекин унинг муқаррарлиги энди бизга мутлақо равшан бўлиб қолди.

КПСС XXIII съездидан кейин ўтган давр Марказий Комитетнинг, бутун партиянинг, бутун совет халқининг кўп қиррали бунёдкорлик фаолияти билан характерланади, деди ўз нутқида Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Т. Усубалиев.** Бу давр мамлакат ҳаётида ғоят самарали давр бўлди. Совет халқи партия белгилаб берган планларни амалга ошира бориб, коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида улкан муваффақиятларга эришди.

Партияда ва мамлакатда мустаҳкам қарор топган кадрларга, одамларга чуқур ишонч, хайрихоҳлик муҳити, партия ва мамлакат ҳаётига раҳбарлик қилишнинг ленинча услуби тўла тантана қилганлиги бизни ғоят қувонтиради, деди нотиқ сўзини давом эттириб. Ишонч ва айни вақтда юксак талабчанлик вазияти партия ва давлат интизомини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлади, халқ ташаббускорлигининг рўёбга чиқиши учун, ижодий фикрнинг ривожи учун имконият яратиб берди. Ана шуларнинг ҳаммасида биз, аввало, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоларининг ва КПСС ленинчи Марказий Комитет секретарларининг хизматини кўриб турибмиз.

Қирғизистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришда, меҳнаткашлар маданиятини ва фаровонлигини оширишда янги марраларга эришганлигини ўртоқ Усубалиев съездга айтиб берди. Ўтган беш йил мобайнида республиканинг миллий даромади қарийб 1,5 марта, саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми эса 83,5 процент кўпайди. Колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг моддий-техника базаси мустаҳкамланди, суғориладиган ерлар майдони кенгайди.

Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий даражаси муттасил ошмоқда. Шуни айтиш кифоя қиладики, Қирғизистоннинг ярим миллион аҳолисидан кўпроғи, яъни бутун аҳолисининг олтидан бир қисмидан ортиғи беш йиллик мобайнида янги квартиралар олди. Қишлоқлардаги аҳоли пунктларини электрлаштириш тугалланяпти. Шаҳарларда ишлаб турган аҳолининг тўртдан уч қисми ва қишлоқларда ишлаб турган аҳолининг 57 проценти олий ва ўрта маълумотли кишилардир.

Ҳозир республика ишлаб чиқарувчи кучлари ғоят ривожланиш босқичига кўтарилган экан, деди ўрток Усубалиев, бунинг учун биз совет халқларининг қардошларча ҳамкорлигидан, уларнинг ўзаро ёрдамидан миннатдормиз. Совет республикаларининг ҳар бири Қирғизистон экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда бизга ёрдам бермоқда. Ўз навбатида биз ҳам қардош халқлар олдидаги бурчимизни муқаддас билиб бажариб келмоқдамиз ва бундан буён ҳам бажаравермиз.

Қирғизистонда ўнлаб миллатларнинг вакиллари ягона аҳил оилада яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Мамлакатимизда коммунизм қуришдан иборат умумхалқ ишига уларнинг ҳаммаси ўз ҳиссасини қўшмоқда. Меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялаш ишида орттирилган тажрибани янада ривожлантириш ва такомиллаштиришни республика партия ташкилоти ўзининг вазифаси деб билади. Биз республиканинг ҳар бир меҳнаткаши қирғиз халқи манфаатлари билан умуман бутун Совет Иттифоқининг манфаатлари бир эканлигини чуқур тушунишига ҳаракат қилмоқдамиз, деди нотиқ. Ҳар бир иттифоқдош республика сингари Қирғизистон ҳам Совет Иттифоқидаги социалистик миллатлар билан яқин ҳамдўст бўлган тақдирдагина янада ўсиб, равнақ топа олади.

Нотиқ мамлакат халқ хўжалигини эндигина бошланган беш йилликда ривожлантириш истиқболларига тўхталиб, партия XXIV съезди Директиваларининг лойиҳасида алоҳида олинган ҳар бир республиканинг ва умуман СССР Иттифоқининг ҳар томонлама ривожланиши манфаатлари ҳисобга олинганлигини таъкидлаб ўтди. Бу ҳужжат чинакам интернационал характерга эга. Қирғизистон ССРда 1975 йилда саноат маҳсулотининг ўзи ўтган беш йилликнинг тугалловчи йилидагига нисбатан бир ярим баравар кўп ишлаб чиқарилади.

Ўртоқ Усубалиев ўз нутқининг охирида Қирғизистон партия ташкилоти Ленин партияси Марказий Комитетининг ҳамиша содиқ таянчи бўлади, деб КПСС XXIV съездини ишонтирди. Республика коммунистлари, барча меҳнаткашларининг бутун куч-ғайрати, ҳоҳиш-иродаси, меҳнати ва ижоди коммунистик қурилиш янги планларини муваффақиятли равишда амалга оширишга бағишланади.

Сўз Москвадаги биринчи давлат подшипник заводи слесарлари бригадири ўртоқ **А. В. Викторовга** берилади. Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Марказий Комитет номидан қилган ҳисобот докладини биз ҳаммамиз зўр мароқ билан кутиб олдик, деди нотиқ. Коммунистлар ва барча совет кишилари XXIV съездга партиямиз Марказий Комитетининг йўли тўғрилигига комил ишонч билан келди. Бугун ҳам мен биринчи давлат подшипник заводи коммунистлари, бутун коллективи номидан, пойтахт ишчилари номидан биз партиямиз, КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси, Совет ҳукумати сиёсатини бажонидил маъқуллаймиз ва қўллаб-қувватлаймиз, деб айта оламан.

Ишчиларнинг яхши анъанасига кўра, биз партия съезди кунларида бунёдкорлик меҳнатимизга якун ясамоқдамиз. Коллектив ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳажми бўйича беш йиллик планини ўтган йил октябрь ойида, меҳнат унумдорлигини ошириш планини эса апрель ойидаёқ бажариб қўйган эди. Шу билан бирга, таъкидлаб ўтиш керакки, ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришнинг ҳаммасига асосан меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобидан эришилди. Завод партия XXIV съезди шарафига олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажарди. Шу йилнинг 26 февраль куни биз учун катта ва шодиёна байрам бўлди. Шу куни ўтган беш йилликда эришилган муваффақиятлар учун завод коллективига Октябрь революцияси ордени топширилди.

1960 йилда, деди ўртоқ А. В. Викторов, Леонид Ильич Брежнев заводнинг бошқа ходимлари қатори менга ҳам Ватан мукофоти — «Шавкатли меҳнати учун» медалини топшириш чоғида подшипник ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасидаги ишларни қунт билан олиб бориш тилагини айтган эди. Шу йиллар мобайнида бизнинг бригадамизда бир қанча автомат станоклар конструкцияси ясалиб, тайёрланганлигини, бу автомат станоклар заводимизнинг бир ўзида йилига 50 миллионтадан ортиқ подшипникни ишлаш имконини бераётганлигини хурсандчилик билан маълум қиламан.

Бизнинг заводимизда, деди сўзини давом эттириб нотиқ, КПСС XXIV съездининг тўққизинчи беш йиллик планга доир Директивалар лойиҳаси ва айниқса, халқ маорифи, совет кишиларининг маданий ўсиши, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигига кўп жиҳатдан таъсир қиладиган социалистик меҳнат интизоми тўғрисида гап борган боблари зўр мароқ билан муҳокама қилинди. Биз, кекса ишчилар интизомни шунчаки ишга вақтида келиш, меҳнат тартиби қоидаларига риоя қилиш дебгина ва ҳатто иш нормасини мунтазам равишда бажариш дебгина тушунмаймиз, шу билан бирга биз социалистик меҳнат интизомини ўз ишига бутун куч-қувватни сарф қилиш деб, меҳнатда активлик ва ташаббускорлик кўрсатиш, ишлаб чиқаришга хўжайинларча муносабатда бўлиш деб, сенинг ишинг ҳамма учун зарур, ишлаб чиқариш жараёни лозим бўлган маромда бораётганлигига ва ўртоқларнинг яхши меҳнат қилаётганлигига ишониш, деб ҳам биламиз. Таъбир жоиз бўлса, айтиш мумкинки, социалистик меҳнат интизоми инсон қалбининг резервларидир.

Биз, деди ўртоқ А. В. Викторов, ёзувчиларга, театр ва кино арбобларига мурожаат қилиб, улардан совет ишчилар синфининг саҳий қалби ва қаҳрамонлигини кўпроқ кўрсатиб беришларини, партиянинг ғоявий эътиқодли жангчиси бўлган замондошимиз образини яратиб беришларини сўраймиз. Шундай қаҳрамонларни ҳаётимиздан топиб олинглар, бундай қаҳрамонлар бизнинг заводимизда ҳам кўп, деймиз.

Янги беш йилликда, биз, подшипникчиларнинг олдимизга катта ва масъулиятли вазифалар қўйилган, деб таъкидлади нотиқ. Тўққизинчи беш йиллик заводимиз учун техника билан тубдан қайта қуролланиш беш йиллиги, шу асосда ишлаб чиқариш самарадорлигини анча юксалтириш беш йиллиги бўлиб қолиши керак. Ана шу вазифалар албатта муваффақиятли равишда бажарилади.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток **М. Ғапуров** ўз нутқида қуйидагиларни айтди: Биз, съезд делегатлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Марказий Комитет номидан қилган ҳисобот докладини улуғ ленинчи партиямиз учун, Совет Ватанимиз учун ифтихор туйғуларига тўлиб-тошган ҳолда зўр эътибор билан тингладик. Докладда партиянинг совет жамияти ҳаётидаги ўсиб бораётган роли илмий жиҳатдан ғоят ишончли тарзда кўрсатиб берилди, партиянинг съездлар ўртасидаги даврда қилган сиёсий ва ташкилотчилик ишлари ҳар томонлама таҳлил этилди, коммунистик қурилиш практикасининг туб масалалари ёритиб берилди, янги муҳим назарий проблемалар ўртага қўйилди. Марказий Комитетнинг ҳисоботи партиянинг бош йўли изчил йўл эканлигини, унинг марксизм-ленинизмнинг ҳамиша ғолиб буюк ғояларига вафодорлиги ва чексиз садоқатини яққол исбот этувчи далилдир.

Туркманистон Коммунистик партияси, республиканинг барча меҳнаткашлари, деди нотиқ, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг сиёсий йўли ва амалий фаолиятини якдиллик билан, бутунича ва тўла маъқуллайдилар.

Барча совет халқларининг, шу жумладан, туркман халқининг ҳам экономикаси, маданияти мислсиз юксалганлиги партиянинг бош йўли, унинг ленинча миллий сиёсати тўғри эканлигини очиқ-равшан исбот этди. Бир вақтлар чор Россиясининг қолоқ чекка ўлкаси бўлмиш Туркманистон Совет ҳокимияти йилларида ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш, мамлакатимиздаги барча халқларнинг, аввало, улуғ рус халқининг қардошларча ёрдами натижасида ғоят юксалган Совет социалистик республикасига айланди. Туркманистонда замонавий саноат, механизациялаштирилган йирик қишлоқ хўжалиги вужудга келтирилди, чинакам маданий революция амалга оширилди. Республика меҳнаткашлари Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг Туркманистон экономикаси ва маданиятини ривожлантириш соҳасидаги катта ғамхўрлигига, қардош халқларнинг ёрдамига юксак баҳо бериб, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш йўлидаги муштарак ишга қўшадиган ўз ҳиссасини кўпайтириш учун ҳамма чораларни кўрадилар.

Ўртоқ М. Ғапуров янги беш йилликда Туркманистон экономикасини ривожлантириш истиқболлари тўғрисида гапирди. Республика халқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағлар ҳажми 1,4 баравардан зиёд ортади. Энергетика саноати, нефть қазиб чиқариш, газ, химия саноати, шунингдек аҳолининг эҳтиёжларини қондириш билан бевосита боғланган саноат тармоқлари тез суръатлар билан ривожланади.

Нотиқ сўзини давом эттириб бундай деди: Ўртоқ Л. И. Брежнев ўтган йилнинг август ойида Туркманистонга келган эди. Ўртоқ Л. И. Брежнев Туркманистоннинг ҳаёти билан, корхоналарнинг, колхоз ва совхозларнинг фаолияти билан батафсил танишди, кўпгина қимматли маслаҳатлар берди. Леонид Ильич Брежневнинг таклифига мувофиқ, республика экономикасини янада ривожлантириш, меҳнаткашларнинг фаровонлигини юксалтириш ҳақида қарор қабул қилинди. Биз буни Коммунистик партия Туркманистонни янада яшнатишга тинмай эътибор бераётганлигини, туркман халқи тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилаётганлигини ёрқин ифода этувчи далил деб биламиз ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросига, шахсан ўрток Л. И. Брежневга катта самимий миннатдорчилик ва ташаккур изҳор қиламиз.

Туркманистон коммунистлари, барча меҳнаткашлари, деди сўзининг охирида ўртоқ М. Ғапуров, партиянинг ленинчи Марказий Комитети теварагига янада маҳкам жипслашадилар, съезднинг тарихий қарорларини амалга ошириш учун куч-ғайратларини аямайдилар, мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш ишига муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Финляндия Компартиясининг раиси ўртоқ **А. Сааринен** Финляндия Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан, барча коммунистлар ва партия дўстлари номидан съездга ҳамда бутун совет халқига қизғин салом топширди. Ўртоқ А. Сааринен давомли қарсаклар билан кутиб олинди. КПССнинг XXIV съезди, деди у, бутун дунёдаги антиимпериалистик кучлар, жаҳон социалистик системаси, халқаро ишчилар синфи, миллий озодлик ҳаракати, тинчлик ва тараққиёт кучлари империализмга қарши, империализмнинг агрессив сиёсатига қарши қаттиқ кураш олиб бораётган бир пайтда тўпланди.

Тинчлик йўлидаги муштарак курашни мустаҳкамлаш — ҳозирги вазиятда энг муҳим вазифадир.

Империализмга қарши курашда халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш, бутун жаҳонда кенг антиимпериалистик кучларни ягона фронтга жипслаштириш, — деб таъкидлайди нотиқ, — биз — коммунистлар учун ғоят муҳимдир.

Ҳаёт, практика шуни кўрсатиб турибдики, коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йил ёз фаслида Москвада ўтказилган халқаро Кенгаши белгилаб берган йўл ҳамда империализм агрессив сиёсатига қарши чиқаётган, бутун дунёда тинчлик учун курашаётган барча кучлар билан коммунистик партияларнинг ҳамкорлик қилишга қаратилган ва кенгашда биргаликда белгиланган йўли ҳамда вазифалар тўғри бўлиб чиқди ва бу ишлар самара бермоқда.

Биз, деб сўзини давом эттирди ўртоқ А. Сааринен, ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот докладини зўр иштиёқ билан тингладик. Бу докладда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг сиёсати бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилишга, халқларнинг хавфсизлигини таъминлашга, совет кишиларининг моддий фаровонлиги ва маданиятини юксалтиришга бутунича ва тамомила қаратилганлиги жуда яққол кўрсатиб берилди.

Ўзаро ишонч ва ҳамкорлик, деб таъкидлайди нотиқ, Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасида қарор топган муносабатлар учун характерлидир. Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган ҳамда ўтган йили муддати яна 20 йил узайтирилган шартнома бундай муносабатлар учун асосдир.

Мен шу минбарда туриб, дейди ўртоқ А. Сааринен, шуни айтмоқчи бўламанки, Финляндия меҳнаткашларининг кенг оммаси, халқимизнинг ғоят кўпчилиги Финляндиянинг Совет Иттифоқи билан дўстлиги ва ҳамкорлигига, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ташқи сиёсатининг асосий йўлини қўллаб-қувватламоқда.

Финляндия гражданларининг турли доиралари социалистик мамлакатларнинг Европа хавфсизлиги масалалари юзасидан Умумевропа кенгашини чақириш борасидаги муҳим ташаббусини сидқидиллик билан қўллаб-қувватладилар.

Биз, Финляндия коммунистлари, деди Финляндия Коммунистик партиясининг раиси, ишчилар синфининг ҳаракат бирлигини кучайтириш, турли ишчи партиялари ва барча демократик кучлар ўртасида турли даражада ўрнатилган ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган ишларимизни давом эттираверамиз.

Марксизм-ленинизмнинг мустаҳкам принциплари, пролетар интернационализмига асосланган ва Владимир Ильич Лениннинг ҳаёти ҳамда фаолияти билан чамбарчас боғланган дўстлик ва қардошларча ҳамкорликнинг традицион муносабатлари партияларимизни бирлаштиради. Биз шуни таъкидлаб ўтишни истаймизки, бизнинг партиямиз бундан буён ҳам ана шу муносабатларни авайлаб сақлайди ва ривожлантиради, Финляндия ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўради.

(Давоми тўртинчи бетда).

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ ПОКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИГА МУРОЖААТИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Покистон Республикаси Президенти **М. Яҳёхонга** қуйидаги мурожаатни йўллади.

Ҳурматли Президент жаноблари,

Дакка шаҳридаги музокаралар тўхталиб қолганлиги ва ҳарбий маъмурият энг кескин чоралар кўришни мумкин деб ҳисоблаб, Шарқий Покистоннинг аҳолисига қарши қуролли куч ишлатганлиги тўғрисидаги хабар Совет Иттифоқида зўр ташвиш туғдирди.

Воқеаларнинг бундай бориши Покистон халқини жуда кўп қурбон беришга, азоб-уқубат ва машаққатлар чекишга олиб келиши совет кишиларини ҳаяжонлантирмай қололмайди. М. Раҳмоннинг ва бошқа сиёсий арбобларнинг қамоққа олиниб, таъқиб этилаётганлиги ҳам Совет Иттифоқида ташвиш туғдирмоқда. Шарқий Покистон аҳолисининг ғоят кўпчилиги яқинда ўтказилган умумий сайловларда ана шу сиёсий арбобларни бажонидил қўллаб-қувватлаган эди. Совет халқи Покистон халқининг яхши ҳаёт кечириб гуллаб-яшнашини доим чин кўнгилдан истаб келди, унинг ўз мамлакати олдида пайдо бўлған мураккаб проблемаларни демократик йўл билан ҳал этишда қозонган муваффақиятларидан хурсанд бўлди.

Биз Покистон халқи учун оғир бўлган шу кунларда дўстларга хос яхши сўзларни айтмай қололмаймиз. Биз кейинги вақтларда Покистонда рўй берган мураккаб проблемаларни куч ишлатиш йўли билан эмас, балки сиёсий воситалар ёрдамида ҳал этиш мумкин ва лозим эканлигига амин бўлиб келдик ва амин бўлиб қолаверамиз. Шарқий Покистондаги репрессия чораларининг ва қон тўкишнинг давом эттирилиши проблемаларни ҳал этишни, шубҳасиз, мушкуллаштиради, бутун Покистон халқининг ҳаётий манфаатларига катта зарар етказиши мумкин, холос.

Президент жаноблари, биз сизга СССР Олий Совети Президиуми номидан мурожаат қилиб, Шарқий Покистонда қон тўкишни, аҳолига қарши репрессияларни тўхтатиш учун ошиғич чоралар кўришга ва проблемани сиёсий жиҳатдан тинч ҳал этиш методларини қўлланишга астойдил даъват этишни ўз бурчимиз, деб ҳисоблаймиз. Бу чора бутун Покистон халқининг манфаатларига, шу районда тинчликни сақлаш ишига мос бўлиб тушажагига аминмиз. Бутун совет халқи рўй берган проблемаларнинг тинч ҳал этилишидан мамнун бўлур эди.

Биз шундай даъват билан сизга мурожаат қилганимизда инсон ҳуқуқлари умумий декларациясида қайд қилинган одамийликнинг ҳамма томонидан танилган принципларига амал қиламиз, дўст Покистон халқининг фароғати тўғрисида ғамхўрлик қиламиз.

Президент жаноблари, сизга шундай даъват билан мурожаат этганимизда, кўзда тутилган важларимизни тўғри тушунурсиз, деб умид қиламиз. Биз Шарқий Покистонда тез орада осойишталик ва адолат ҳукм суришини астойдил тилаймиз.

Н. ПОДГОРНИЙ.

Москва, Кремль.
1971 йил 2 апрель.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXIV СЪЕЗДИ

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

(Боши учинчи бетда).

Бирлашган Араб Республикаси Араб социалистик иттифоқининг съезд делегатлари ва меҳмонлари томонидан қизғин кутиб олинган бош секретари ўртоқ Абдул Мўҳсин Абу Аннур табрик нутқи сўзлади. [illegible]

[illegible] қуйидагиларни айтди: Партиянгизнинг тарихи ўз халқининг манфаатлари учун курашда бой революцион тажриба тўплаган партиянинг шунчаки тарихи эмас. Сизнинг партиянгиз инсониятнинг ҳозирги бутун тарихидаги қудратли ижобий кучдир. Ўтмишда шундай бўлган эди, ҳозирда ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолаверади.

СССР Ташқи ишлар министри ўртоқ **А. А. Громико** минбарга чиқади. Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот докладида, деди ўртоқ А. А. Громико, совет халқининг ўтган беш йилликда эришган муваффақиятлари жуда яққол кўрсатиб берилди. Докладда коммунистик қурилишнинг ички проблемалари ва халқаро вазиятнинг ҳозирги босқичи марксча-ленинча чуқур таҳлил этилди. Бу докладда партия сиёсатининг принциплари баён қилинди ва партия ҳамда мамлакатнинг ички планларимизни бажариш жараёнида тўпланган бой тажрибаси ҳисобга олиниб, шунингдек, КПСС XXIII съездидан кейинги даврда жаҳондаги воқеаларнинг ривожи ҳисобга олиниб, бу принциплар назарий жиҳатдан асослаб берилди. [illegible]

[illegible] олганда жаҳондаги мамлакатларнинг кўпчилиги билан, деди министр, алоқаларимиз яхшиланиб бормоқда. Бу — ташқи сиёсий йўлимизнинг катта ва қимматли ютуғидир. Қуйидаги маълумотлар ҳам ташқи фаолиятимизнинг миқёсларини кўрсатиб турибди. Ҳозирги кунда чет элларда 144 элчихона ва консулхона СССРнинг давлат манфаатларини сиёсий соҳада ифода этиб турибди. Совет Иттифоқи тўрт юздан ортиқ халқаро ташкилотнинг фаолиятида қатнашмоқда. Амалдаги етти мингдан ортиқ халқаро шартнома ва битимларга имзо чекканмиз. Ҳозирги кунда Совет Иттифоқининг иштирокисиз ёки уни жалб этмай туриб ҳал этилаётган бирорта ҳам муҳим масала йўқ. Ҳозирги кунда бундай масалаларни Совет Иттифоқининг иштирокисиз ҳал этиш мумкин, деб исбот қилишга уринадиган киши бўлса, бундай кишига худди ғалати одамга назар солгандек қараган бўлур эдик. Бундан ташқари, тинчликни мустаҳкамлаш, Европа хавфсизлиги, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, империализмга қарши кураш масалалари юзасидан илгари сурган таклифларимиз ва бошқа кўп таклифларимиз сиёсий музокараларнинг диққат-марказида турибди, бундай масалаларни ҳал этиш йўлларини топишга ёрдам бермоқда.

Ўртоқ А. А. Громико совет ташқи сиёсатининг жозиба кучи тўғрисида гапириб, қуйидагиларни таъкидлади: Бизнинг сиёсатимиз тарихда энг тинчликсевар ижтимоий тузумимизнинг асл табиатини ифода этади. Ташқи сиёсатимиз ҳаққоний сиёсат эканлиги билан кучлидир. Шу сабабли КПСС Марказий Комитетининг шу съездда қилган ҳисобот доклади тўғрисидаги хабарлар жаҳоннинг ҳамма қисмига, ҳамма пойтахтларига яшин тезлигида ёйилди. Бу хабарлар зўр қизиқиш билан, ғоят муҳим аҳамиятга эга воқеа сифатида кутиб олинганлиги аён бўлиб қолди. Тегишли ҳукуматлар, арбоблар, аҳоли табақалари докладдан ва умуман съезд ишларидан ўзлари учун хулоса чиқариб олмоқдалар. Тинчлик дўстлари бизни олқишламоқдалар. Халқаро ишларда бошқача йўлни ўтказиб келаётганлар эса яна бесаранжом бўлиб қолдилар.

Мамлакатимизнинг ташқи сиёсатида бу сиёсатнинг революцион табиати ва тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилишдаги изчиллиги, Совет Иттифоқининг давлат манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётганлиги ва чинакам интернационализми ҳамиша яхлит тарзда мужассамлашгандир. Совет ташқи сиёсати ҳалол ва очиқ сиёсатдир, шу жумладан ўз мақсадлари жиҳатидан ҳам ҳалол ва очиқ сиёсатдир. Тинчликка даъват — Совет республикаси вужудга келган кундаёқ унинг байроғига ёзилган эди. Мамлакатимиз ҳозирги кунда ҳам шу йўлдан бормоқда.

Совет Иттифоқи ва унинг иттифоқчилари барча халқаро низоли проблемаларни тинч йўл билан, музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этишни таклиф этмоқдалар. Бу — масалаларни ҳал этишнинг бирдан-бир реалистик методидир. Партиямиз, КПСС Марказий Комитети, Сиёсий бюро ва Совет ҳукумати ҳамиша шу методга амал қилиб келмоқдалар.

Министр АҚШнинг ташқи сиёсатини характерлаб, шундай мисол келтирди: Америка Қўшма Штатлари 1954 ва 1962 йилларда Женевада тузилган битимларни ишлаб чиқишда қатнашган эди. Бу битимлар Ҳинди-Хитойда тинчлик [illegible]қилиши ва Вьетнам, Камбоджа ҳамда Лаос халқларининг мустақиллигини таъминлаши керак эди. Аммо Вашингтон сиёсатини белгилаб берувчи кишилар [illegible] агрессияни, иккинчи жаҳон урушидан кейин энг хатарли [illegible] қон тўкилаётган ҳарбий ҳаракатни бошлаб юборишга [illegible]ларида бу битимлар[illegible] қолдирмади. [illegible] қўллаб-қувватламаганда [illegible]нинг араб қўшинларига агрессияси дарҳол барҳам топган бўлар эди, аниқроғи, бундай [illegible]ланмаган ҳам бўлур эди. [illegible] ёрдам бўлмаганида, [illegible]ремистлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг босиб олинган араб территорияларини [illegible] тўғрисидаги қарорини [illegible] бош тортмаган бўлур эдилар.

Ўртоқ А. А. Громико қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: мамлакатимизнинг КПСС XXIII съездидан кейинги ташқи сиёсий фаолияти [illegible] тинчликка бўлган [illegible] мустаҳкамламоқда. Франция билан алоқалар илгаридагидек ривожланиб [illegible]. Италия билан алоқалар [illegible] қараб анча катта қадам [illegible]. Социализм мамлакатларидан ташқаридаги элларда [illegible]ллионларча кишилар Совет Иттифоқи ва Польша [illegible] Германия Федератив Республикаси [illegible] тузилган шартномани им[illegible] ўз ютуқлари деб, [illegible] вазиятни нормаллаштиришга [illegible] қўшилган муҳим ҳисса, [illegible]дилар. Бу шартномаларнинг кучга киритилиши, Германия Федератив Республикаси билан [illegible] социалистик давлатлар [illegible] мавжуд муносабатларда мавжуд бўлган проблемаларни [illegible]тиб, хавфсизлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгашини [illegible], Ғарбий Берлин хусусидаги музокараларни муваффақиятли тугаллаш, низолар Европасидан мустаҳкам тинчлик Европасига ўтиш йўлида қўйилиши лозим бўлган муҳим қадамлардир.

Социализм ва барча тинчлик кучларининг ташқи сиёсати катта ютуғи яна шундан ҳам иборатки, эндиликда давлатларнинг ғоят кўпчилиги урушларга қарши бирдан-бир оқилона йўл бўлган тинч яшаш заминида турибди.

Мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган ҳар бир станок, деди сўзининг охирида министр, металлнинг ҳар бир тоннаси, ҳар бир янги электрон-ҳисоблаш машинаси ва доннинг ҳар бир центнери экономикамизни ҳамда халқнинг фаровонлигини юксалтиришга қўшилган ҳисса бўлибгина қолмай, ташқи сиёсатимизга ҳам қўшилган ҳиссадир. Мамлакатимиз келгуси йилларда социализм, халқлар озодлиги ва тинчлик таянчи бўлишдек ўзининг тарихий вазифасини бажара олишига аминмиз.

Сўз Коми АССР дан ўқитувчи ўртоқ **А. В. Горскаяга** берилади. Коми автоном республикасининг меҳнаткашлари, область партия ташкилотининг коммунистлари, деди у, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съездини қизғин табриклайдилар. Биз партиямиз ҳамда Совет халқининг эришган муваффақиятлари билан фахрланамиз, биз ленинчи Марказий Комитет раҳбарлигида партиямиз янада мустаҳкамланган, халқ билан мустаҳкамроқ боғланган, янги тажрибалар билан бойиган ҳолда ўз съездини кутиб олганлиги билан фахрланамиз.

Коми республикаси шу йил август ойида ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонлайди. Ленинча миллий сиёсат — халқларнинг тенглиги ва дўстлиги сиёсати эканлигини бизнинг шимолий ўлкамиз мисолида яққол кўриш мумкин.

Мен ўқитувчиман, шу касбим билан фахрланаман, — деди ўртоқ А. В. Горская, чунки мамлакатимиз ҳаётида ўқитувчининг роли катта, чунки социализм даврига ўтган ҳар бир кишининг тақдири ўқитувчининг юраги орқали ўтган, ўзининг ҳаёт йўлини ўқитувчининг талаби назари остида ўтказгандир. Мен ўқитувчининг меҳнатини менинг партиям, менинг халқим юксак қадрлаётганлиги учун ҳам коммунист сифатида айниқса бахтиёрман.

Ҳозир республикадаги 800 дан кўпроқ мактабда 200 мингдан кўпроқ бола таълим олмоқда, 11 ярим минг ўқитувчи ишламоқда, янги-янги мактаб бинолари қурилмоқда ва биз бинокорларга нисбатан тобора талабчан бўлмоқдамиз. Жамиятимизнинг кучи шундаки, биз эришган муваффақиятларимиз асосида келгуси ишларимизни планлаштира оламиз.

Бизнинг мамлакатимизда яна бир мамлакат — болалар дунёси бор. Биз, социализм қурилиши йилларида ўсиб етишган кишилар Ватанимиз болалари қандай ҳаёт кечираётганликларини яхши биламиз. Бизда яратилган нарсаларнинг ҳаммаси болалар учун, партия ва халқимизнинг фикр-зикри — болалардадир. Болалар тўғрисида меҳрибонлик қилиш давлатимизнинг истиқболи тўғрисида меҳрибонлик қилиш демакдир. Ана шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз болаларни тарбиялаш, ўқитиш ишини умумхалқ иши, деб билади.

Ўқитувчи кадрлар тайёрлашни такомиллаштириш тўғрисида Директивалар лойиҳасида айтилган сўзларни биз ғоят мамнун бўлиб ўқидик, деди ўртоқ А. В. Горская. Замон билан ҳамнафас бўлиш, фан тараққиётини чуқур билиш — ўқитувчи учун қийин, лекин жуда зарур вазифадир.

Биз, ўқитувчиларнинг қиладиган ишимиз кўп. Лекин бу ташвишлар биз учун мароқли ва фахрлидир. Чунки бу ишларни социалистик жамиятимизнинг бутун ҳаёти тақозо қилади. Биз бугун шу съездда янги вазифалар тўғрисида гапираётирмиз. Меҳнат ва тинчлик масалаларини ҳал қилмоқдамиз. Қаердадир уруш алангалари кўтарилиб, мактаблар емирилмоқда, болалар ҳалок бўлмоқда. Биз, совет ўқитувчилари, — деди нотиқ, Вьетнам, Лаос, Камбоджадаги болаларни ҳимоя қилишни қатъий талаб этамиз. Болалар — планетамизнинг истиқболи. Улар ўз теваракларидаги олам меҳрибон ва оқил эканлигига, мовий осмонда ҳалокатли уруш алангаси ёқилмаслигига амин бўлишлари керак. Ер юзидаги ҳамма болалар Ватанимизнинг болалари сингари осойишта ва бахтиёр бўлишлари лозим.

Биз, Коми область партия ташкилотининг делегатлари, — деди сўзининг охирида ўртоқ А. В. Горская, — Улуғ Ленин партиясига мансуб бўлганлигимиз билан фахрланамиз ва бугун Ватанимизнинг янада барқ уриб яшнаши учун партия қарорларини амалга ошириш учун куч-ғайратимизни аямай сарфлаймиз деб съездга ваъда бера олганлигимиз учун бахтиёрмиз.

Раислик қилувчи ўртоқ **В. В. Гришин** Совет Иттифоқи қаҳрамон Қуролли Кучларининг делегацияси съездни табриклагани келганлигини хабар беради.

Мотоўқчилар, ракетачилар, учувчилар, десантчилар, денгизчилар, чегарачилар жанговар байроқларини кўтариб, музика садолари остида залга кириб келадилар. Съезд делегатлари ва меҳмонлар шонли жангчиларни ўринларидан туриб гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

Табриклаш учун Қизил Байроқли Суворов орденли М. И. Калинин номли мотоўқчи Таман гвардиячи дивизия полк командири полковник **Р. М. Савочкинга** сўз берилади. Қуролли Кучлар қўшинлари барча турлари вакиллари бўлган жангчилар номидан у делегатларга қизғин жанговар салом топширади.

Бугун бизнинг делегациямиз, деди полковник, бу залга шуҳрат қозонган қисмлар ва қўшилмаларнинг жанговар байроқларини кўтариб келди. Тилларда достон бўлган «Аврора» крейсерининг байроғини, ҳар бир совет кишиси учун муқаддас бўлган Ғалаба байроғини ҳарбий шуҳрат ва шон-шавкатнинг азиз ёдгорлиги сифатида олиб кирдик. 1945 йилнинг май кунларида ғолиб солдат мағлуб рейхстаг устига ўрнатган байроқ социализм мамлакатлари мустаҳкамлигининг рамзи бўлиб, бизнинг Ватанимизга ҳамла қилмоқчи бўлган барча кишилардан муқаррар қасос олишимизнинг даҳшатли эсдалиги бўлиб қолди.

Оталаримиз ва акаларимиз эришган шонли ғалабалар эндиликда совет жангчиларини коммунизм тантанаси йўлида янги шижоатларга руҳлантириб турибди.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти эндиликда биринчи даражали қурол — қудратли ракеталарга, товушдан тез учиб борадиган самолётларга, атом сувости кемаларига, замонавий танклар ва тўпларга, хуллас, Қуролли Кучлар жанговар қудратининг моддий негизидан иборат ҳамма нарсаларга эга. Бунинг учун биз мамлакатимиз ишчилар синфидан, олимлардан, конструкторлардан, барча меҳнаткашлардан, аввало, жонажон ленинчи партиямизнинг иродаси ва раҳбарлигидан миннатдормиз.

Совет жангчилари съездда ўзларининг шонли меҳнатларига берилган юксак баҳо учун беҳад фахрланмоқдалар. Ватанимизнинг қуролли ҳимоячилари тўғрисида ҳисобот докладида айтилган самимий сўзлар совет жангчиларини ғоят қувонтирмоқда. Ҳамиша шай бўлиб туриш совет жангчилари ҳаётининг қонунидир. Ҳозирги мураккаб халқаро вазият, жаҳон империализмининг агрессив кирдикорларига қарши кураш зарурлиги биздан шуни талаб қилмоқда. Совет Қуролли Кучларининг жанговар қудрати қанчалик кучли бўлса, тинчлик ва халқлар хавфсизлигини ҳимоя қилиш иши ҳам шунчалик мустаҳкам гарантияга эга бўлади. Ўз халқимизнинг бунёдкорлик меҳнатини зийраклик билан қўриқлаб, социалистик мамлакатларнинг қардош армиялари билан ягона бир сафда туриб, социализм ва коммунизм ғалабаларини ҳимоя қилишдан иборат тарихий бурч биз, совет жангчилари зиммасига тушганлигини яхши биламиз.

Қуролли Кучларнинг намояндалари барча солдатлар, матрослар, сержантлар, офицерлар, генерал ва адмиралларнинг фикр-туйғуларини ифодалаб, съездга бундай деб тантанали қасамёд қиладилар.

— Ватанга, улуғ коммунизм ишига чексиз садоқат билан хизмат қиламиз!

— Ўз халқимиз учун, ўз партиямиз учун жангга киришга ҳамиша шай бўлиб турамиз!

— Ленинчи коммунистлар партияси кўрсатган йўлдан қатъият билан ва оғишмай борамиз!

Табрик сўзлари охирида: «Жонажон Коммунистик партиямизга ва унинг жанговар штаби — ленинчи Марказий Комитетга шон-шарафлар бўлсин!» деган шиор жаранглаб эшитилди.

— Шон-шарафлар бўлсин! Шон-шарафлар бўлсин! Шон-шарафлар бўлсин! деб жавоб беришди жангчилар.

Қаҳрамон Совет Қуролли Кучлари шарафига залда гулдурос қарсаклар узоқ вақтгача янграб турди.

Съезд делегатлари ва меҳмонлар томонидан қизғин кутиб олинган Аргентина Компартияси Марказий Комитети ижроия комитетининг аъзоси ўртоқ **Р. Гиольди** ўз нутқида бундай деди: КПСС XXIV съезди Совет Иттифоқининг коммунизм сари йўлида тарихий давр бўлибгина қолмай, балки халқларнинг тинчлик учун курашига, жаҳон антиимпериалистик фронтини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш ишига, барча қитъаларда коммунистик ҳаракатни юксалтиришга муҳим ҳисса ҳам қўшади.

Бундан ярим аср муқаддам мен шу ерда, Кремлда коминтерннинг учинчи конгресси ишида қатнашиб, В. И. Лениннинг нутқини эшитиш бахтига муяссар бўлган эдим. В. И. Ленин Советлар мамлакатининг улуғвор режалари ва ҳаракатимиз ривожининг истиқболлари тўғрисида гапирган эди, деб сўзини давом эттирди нотиқ. Биз КПСС XXIV съездида қатнашиб, улуғ Ленин ғояларининг тантана қилаётганлигига конкрет мисоллар ва фактлар билан ишонч ҳосил қилмоқдамиз.

Саккизинчи беш йиллик планнинг муваффақиятли бажарилганлиги буржуа дунёсидаги жамоатчиликнинг кенг фикр ва мулоҳазаларига сабаб бўлди. Чунки у бир томондан соғлом, планли социалистик экономика билан, иккинчи томондан, капиталистик мамлакатларда ишлаб чиқаришдаги турғунлик, иқтисодий депрессия ўртасидаги қарама-қаршиликни равшан намойиш қилди.

Тўққизинчи беш йиллик планнинг илҳомбахш вазифалари, халқ хўжалигини ривожлантириш социалистик формаси негизида ҳар бир кишининг ва бутун совет халқининг турмуш даражаси мислсиз юксалиши барча халқларга катта таъсир кўрсатади, албатта. Капитализм системаси мамлакатларида ишсизликнинг ҳамон мавжудлиги, реал иш ҳақининг камаяётганлиги, ҳукмрон доиралар соғлиқни сақлаш ва маориф масалаларини менсимаётганликлари учун ҳам тўққизинчи беш йиллик план вазифалари айниқса муҳим воқеадир. Социалистик экономика ривожланиб ва мустаҳкамланиб борган сари В. И. Лениннинг социализм бошқа халқларга биринчи навбатда ўзининг хўжалик муваффақиятлари билан таъсир кўрсатиб туради, деб айтган сўзлари тўғрилигини тобора равшан исбот этмоқда.

КПСС XXIII съезди вақтида Лотин Америкасида социалистик Куба ғолибона антиимпериалистик курашнинг ягона намунаси эди. Эндиликда антиимпериалистик кучлар бир қанча мамлакатларда янги-янги формаларда марказлашди, Перу, Боливия ва айниқса Чили бунга мисол бўла олади. Чилидаги воқеалар антиимпериалистик курашда ишчилар синфининг роли ўсиб бораётганлигини кўрсатмоқда.

КПССнинг XXIII съезди билан XXIV съезди ўртасидаги даврда, деди ўртоқ Р. Гиольди, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги каби тарихий саналар нишонланди. 1969 йилда Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро Кенгаши бўлиб ўтди.

Шу давр ичида империалистик реакция ревизионистларнинг, ренегатлар ва буржуа элементларнинг ёрдами билан Чехословакия Социалистик Республикасини жаҳон социализм системасидан ажратиб қўйишга уринди. Лекин Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик давлатлар ҳамдўстлиги ўз кучи ва даҳлсизлигини ҳеч сўзсиз исбот қилди. Социализм ҳар қандай агрессияни даф этиш учун зарур бўлган ҳамма нарсаларга эга эканлигини кўрсатди. Социализмни ва Совет Иттифоқини ҳимоя қилиш барча коммунистларнинг бурчи ва чинакам интернационализмнинг муқаррар шартидир.

Хитойдаги сафбузарлар, деди Аргентина коммунистларининг вакили, Совет Иттифоқига ва Ленин партиясига туҳмат қилиб, АҚШ империализми билан баҳам иш кўрмоқда, шундай қилиб, жаҳоннинг турли районларида Қўшма Штатларнинг олиб бораётган империалистик сиёсатига кўмаклашмоқда.

Ўртоқ Р. Гиольди ўз нутқининг охирида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига, пролетар интернационализми шарафига табрик сўзлари айтди.

Шу билан съезд мажлиси ёпилди.

Съезд 5 апрелда ўз ишини давом эттиради. (ТАСС).

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

1966 ЙИЛГИ
3% ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИ
38 ютуқлар тиражининг
РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1971 йил 30 мартда Саратов шаҳрида бўлиб ўтди.
Заёмнинг ҳамма ўттиз тўрт разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди.

Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)
100012	1—50	40	136274	41*)	500	169510	08*)	500
100237	09*)	500	136314	18*)	500	169636	31*)	500
100580	27*)	500	136363	39*)	500	169699	07*)	500
100637	01*)	500	136746	05*)	500	170080	41*)	500
100920	1—50	40	137154	37*)	500	170401	44*)	500
101326	12*)	1.000	137626	31*)	500	170516	18*)	500
101658	27*)	500	138807	03*)	500	170903	26*)	1.000
102606	37*)	500	139039	13*)	500	171005	1—50	100
103200	30*)	500	139897	20*)	500	171519	1—50	100
103299	1—50	40	140541	1—50	40	171851	07*)	500
103306	12*)	500	140768	1—50	100	172017	34*)	500
103778	05*)	500	141010	02*)	500	172068	43*)	1.000
103897	1—50	40	141990	02*)	500	172349	22*)	500
104889	1—50	40	142740	23*)	1.000	173377	1—50	100
107048	41*)	500	143937	08*)	5.000	174153	1—50	40
107211	08*)	500	144253	13*)	500	174446	07*)	1.000
107418	1—50	40	144332	02*)	1.000	174705	1—50	100
107670	43*)	500	145320	12*)	2.500	174755	1—50	40
107678	1—50	100	145528	04*)	500	174904	1—50	40
107686	15*)	500	146135	41*)	500	175259	1—50	40
109621	31*)	2.500	146350	1—50	40	175815	39*)	1.000
110430	10*)	500	146756	18*)	1.000	176052	1—50	40
110471	33*)	500	147123	1—50	40	176163	1—50	40
111138	44*)	500	147746	13*)	500	176391	20*)	1.000
111951	41*)	500	147927	24*)	1.000	177348	10*)	500
113431	38*)	1.000	148610	1—50	40	177900	41*)	500
114357	24*)	1.000	148995	28*)	500	178001	47*)	500
114544	1—50	100	149642	19*)	500	178513	03*)	500
115016	12*)	5.000	149940	1—50	40	178909	48*)	500
115118	1—50	100	150047	13*)	500	179290	1—50	40
115548	1—50	40	151082	35*)	500	179489	1—50	100
116065	10*)	500	151109	19*)	500	180995	36*)	500
116260	22*)	1.000	151120	27*)	500	183375	19*)	500
118138	22*)	500	151864	31*)	500	183669	14*)	1.000
119151	18*)	500	152541	49*)	500	184094	1—50	40
119196	13*)	500	152923	23*)	500	184305	36*)	1.000
119283	13*)	500	153337	36*)	1.000	184610	47*)	1.000
119590	29*)	500	154969	1—50	40	185180	15*)	500
120093	1—50	40	155933	33*)	500	186177	37*)	500
121934	1—50	40	157678	32*)	500	186641	08*)	500
122412	32*)	500	157682	20*)	500	186779	38*)	1.000
122471	23*)	500	158146	22*)	500	187496	23*)	1.000
122492	1—50	40	158188	46*)	500	187534	18*)	500
122676	16*)	500	159199	32*)	2.500	189448	37*)	500
123084	09*)	500	159286	14*)	500	189853	1—50	100
123396	1—50	100	159859	07*)	500	190777	21*)	500
125288	41*)	500	160026	38*)	500	191364	33*)	500
125785	38*)	500	160567	07*)	500	191768	1—50	40
126355	39*)	500	160982	1—50	40	192767	14*)	500
128017	39*)	500	161954	23*)	500	192947	1—50	100
128140	1—50	40	162059	1—50	40	193887	14*)	1.000
128722	20*)	500	162097	22*)	500	194227	1—50	40
129254	07*)	500	162415	1—50	40	194737	24*)	500
129509	35*)	500	163182	1—50	40	194747	02*)	500
129801	12*)	500	163782	16*)	500	195595	30*)	500
130887	38*)	500	163971	1—50	40	195997	44*)	500
131388	1—50	40	164112	1—50	100	196020	03*)	500
131749	1—50	40	165221	1—50	40	196161	21*)	500
133891	17*)	2.500	166161	17*)	2.500	196302	1—50	40
134489	1—50	100	168078	26*)	500	197302	43*)	500
134828	1—50	100	168116	13*)	500	198757	27*)	500
135048	1—50	40	169039	30*)	500	198804	45*)	500
			169320	33*)	500	198911	22*)	500

* Шу сериядаги облигациянинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ўн сўмлик облигацияларга ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Омонат кассалари газетанинг янги сони келганидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказиш бўйича комиссиянинг раиси — меҳнаткашлар депутатлари Саратов область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари — И. М. АЛЕКСАНДРОВ.

Комиссиянинг масъул секретари — Л. П. ЕСИНА.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — «Колокольчик» клуби. 10.00 — Мультфильм. 10.10 — «Она-Ватан». 11.00 — МОСКВА. 11.30 — **Хоккей: СССР — ШВЕЦИЯ.** 13.00 — Геологлар кунига бағишланган кўрсатув. 13.15 — Музикали киоска. 13.45 — Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Мересьев билан матбуот конференцияси. 14.30 — Концерт. — 15.30 — Ёзувчилар билан учрашув. 16.00 — Концерт. 17.20 — Мультфильмлар. 18.00 — Концерт. 18.30 — Зарбдор меҳнатимиз — партия съездига. 19.00 — **Футбол: «ЗАРЯ»** (Ворошиловград) — ЦСКА. 20.45 — КПСС XXIV съездининг чет эллик меҳмонлари. 21.00 — Янгиликлар. 21.05 — Музикали учрашув. 21.35 — Киносаёҳатчилар клуби. — 22.30 — **Саҳро қуёши** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.00 — «Старшеклассник» программаси. 18.40 — АХБОРОТ. **Ўзбек тилида:** 19.00 — Бугун — геологлар куни. 19.40 — **1918 йил** (бадиий фильм, 3-серия). 21.20 — КПСС XXIV съезди делегатлари. 21.30 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув. 21.50 — Ленин авлоди. 22.25 — АХБОРОТ. 22.45 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.20 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ. 22.35 — МОСКВА.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/IV да **Жизель** (кундузи).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IV да **Зулайҳо** (кундузи), **Аяжонларим** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/IV да **Хотинимнинг эри** (спектакллар кеч соат 8 да бошланади).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IV да **Улимларни қолдириб доғда** (кундуз соат 12 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Цовкра» Доғистон дорбозлари ва ўргатилган айиқлар аттракциони иштирокида ҚИРҒИЗИСТОН ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ.**

КИНО

Она муҳаббати (2 серия, ўзбек тилида, кундуз соат 3, кеч 8.45 минутда). **Коцюбинскийлар оиласи** (2 серия, кундуз соат 12, кеч 6 да): — «КУКЧА».

Қирол Лир (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 12, кеч 8 ва 9 да), «ЧАЙКА» (кеч соат 8.45 минутда).

Бўлинган тўй — НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Сўнгги ёдгорлик (кундуз соат 1, 5 ва кеч 8.45 минутда), **Йўлбарс изидан** (эрталаб соат 11, кундуз 3, кеч 7 ва 10 яримда) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг Алишер Навоий номли адабиёт музейи коллективи музей аспиранти Э. Аҳмадхўжаевга отаси

Турғун АҲМАДХЎЖАЕВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — [illegible]. Партия турмуши — [illegible]. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 334455. Халқаро ҳаёт — [illegible]. Совет қурилиши — [illegible]. Қишлоқ хўжалиги — 337604. [illegible] Хатлар — 338870, 333553. Иллюстрация — 334324. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 331431, 338142. Иқтисодий ва маданий ҳаёт — 330490, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—83. Бухоро 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.

№ А. — 77. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Р-01369.